

UNIVERZA V LJUBLJANI
BIOTEHNIŠKA FAKULTETA
ODDELEK ZA AGRONOMIJO

Nataša KOŠIČ

**MNENJE TURISTOV O DEJAVNOSTI TURISTIČNIH KMETIJ NA
ŠIRŠEM ŠKOFJELOŠKEM OBMOČJU**

DIPLOMSKO DELO
Univerzitetni študij

**TOURISTS OPINIONS ON TOURIST FARMS ACTIVITIES IN THE
ŠKOFJA LOKA REGION**

GRADUATION THESIS
University studies

Ljubljana, 2007

Diplomsko delo je zaključek Univerzitetnega študija agronomije. Opravljeno je bilo v na Katedri za agrarno ekonomiko, ruralno sociologijo in razvoj podeželja Oddelka za agronomijo Biotehniške fakultete Univerze v Ljubljani. Anketa je bila opravljena na naključno izbranih desetih turističnih kmetijah znotraj širšega škofjeloškega območja.

Študijska komisija Oddelka za agronomijo je za mentorico diplomskega dela imenovala doc. dr. Majdo ČERNIČ ISTENIČ.

Komisija za oceno in zagovor:

Predsednik: prof. dr. Ivan KREFT
Univerza v Ljubljani, Biotehniška fakulteta, Oddelek za agronomijo

Članica: doc. dr. Majda ČERNIČ ISTENIČ
Univerza v Ljubljani, Biotehniška fakulteta, Oddelek za agronomijo

Član: doc. dr. Andrej UDOVČ
Univerza v Ljubljani, Biotehniška fakulteta, Oddelek za agronomijo

Datum zagovora:

Naloga je rezultat lastnega raziskovalnega dela. Podpisana se strinjam z objavo svoje naloge v polnem tekstu na spletni strani Digitalne knjižnice Biotehniške fakultete. Izjavljam, da je naloga, ki sem jo oddala v elektronski obliki identična tiskani verziji.

Nataša Košič

KLJUČNA DOKUMENTACIJSKA INFORMACIJA

- ŠD Dn
- DK UDK 338.48 – 44 (1 – 21) (497. 4 Škofja Loka) (043.2)
- KG Turistična kmetija/zadovoljstvo gostov/anketa/Slovenija
- KK AGRIS E80
- AV KOŠIČ, Nataša
- SA ČERNIČ ISTENIČ, Majda (mentor)
- KZ SI-1000 Ljubljana, Jamnikarjeva 101
- ZA Univerza v Ljubljani, Biotehniška fakulteta, Oddelek za agronomijo
- LI 2007
- IN MNENJE TURISTOV O DEJAVNOSTI TURISTIČNIH KMETIJ NA ŠIRŠEM ŠKOFJELOŠKEM OBMOČJU
- TD Diplomsko delo (univerzitetni študij)
- OP XII, 46, [10] str., 8 pregl., 17 sl., 2 pril., 37 vir.
- IJ sl
- JI sl/en
- AL Namen diplomske naloge je bil razširiti pogled v turistično dejavnost na kmetiji in predstaviti ponudbo desetih izbranih turističnih kmetij (TK) na škofjeloškem območju. Želeli smo ugotoviti, kakšne izkušnje imajo s ponudbo na TK gostje, ki jih obiskujejo. Z enim vprašanjem smo hoteli tudi izvedeti, kako gostje (anketiranci) vidijo življenje na podeželju, predvsem življenje kmeta v dandanašnjem času. Zelene podatke smo dobili s pomočjo anket, ki sem jih osebno ali s pomočjo lastnikov TK razdelili med obiskovalce, ki so v času od 17. 7. 2006 pa do 3. 11. 2006 preživeli vsaj eno noč na izbrani TK. Anketiranih je bilo 92 oseb. Anketiranci z vseh desetih TK so bili s storitvami na izbrani TK zadovoljni. Najbolj so bili zadovoljni s prijaznostjo osebja, kakovostjo hrane in sprejemom na TK, najmanj pa z možnostmi za družabne in športne dejavnosti, ki jih nudijo na TK in z obveščanjem gostiteljev o dejavnostih in dogodkih, ki se dogajajo v okolici TK. Najbolj so bili z vsemi storitvami, ki so jih nudili na izbrani TK, zadovoljni anketiranci na TK10, najmanj pa anketiranci na TK6. Splošno zadovoljstvo vseh 92 anketirancev s ponudbo na izbrani TK potrjuje tudi dejstvo, da večine v času dopustovanja ni motilo nič, niti niso doživeli kakšne neprijetne izkušnje. Velika večina med njimi se bo verjetno še vrnila na izbrano TK v prihodnje. Življenje na podeželju se večini anketirancev sicer zdi idilično, čeprav menijo, da je delo kmetov težko in v družbi premalo cenjeno, zaradi česar bi jim po njihovem mnenju morala država finančno bolj pomagati.

KEY WORDS DOCUMENTATION

- DN Dn
- DC UDC 338.48 – 44 (1 – 21) (497. 4 Škofja Loka) (043.2)
- CX Tourist farms/satisfaction of guests/questionnaire/Slovenia
- CC AGRIS E80
- AU KOŠIČ, Nataša
- AA ČERNIČ ISTENIČ, Majda (supervisor)
- PP SI-1000 Ljubljana, Jamnikarjeva 101
- PB University of Ljubljana, Biotechnical Faculty, Department of Agronomy
- PY 2007
- TI TOURISTS OPINIONS ON TOURIST FARMS ACTIVITIES IN THE ŠKOFJA
LOKA REGION
- DT Graduation thesis (University studies)
- NO XII, 46 p., 8 tab., 17 fig., 2 ann., 37 ref.
- LA sl
- AL sl/en
- AB The purpose of the thesis was to get insight into the tourist activity on the farms and to present the offer of ten chosen tourist farms (TF) in the Škofja Loka region. The intention was to get some feedback from their guests as well. With one of the questions we tried to find out how the guests (interviewees) see life in the countryside and farmer's life today. The information was gathered by questionnaires distributed to guests who stayed there from 17th July 2006 to 3rd November 2006 at least for one night. 92 guests responded to the questionnaire. The interviewees were satisfied with the service at all ten TF. They were the most satisfied with the friendliness of the hosts, the quality of food and reception on the farm and the least satisfied with the possibilities for social and sport activities offered by TF and with hosts' information about activities and events in the area. The most satisfied with the service on TF were the guests of the TF10 and the least satisfied the guests of the TF6. The general satisfaction of all 92 guests with the service on TF is also confirmed by the fact that most of them did not find anything bad on TF during their stay, they did not have any unpleasant experience and that most of them are planning to return. On one hand most guests find life in the countryside idyllic, but on the other hand they think that farmers work is very hard and is not appreciated enough in the society. That is why they also said the government should have provided more financial support to the farmers.

KAZALO VSEBINE

	str.
Ključna dokumentacijska informacija (KDI).....	III
Key Words Documentation (KWD).....	IV
Kazalo vsebine.....	V
Kazala preglednic.....	VIII
Kazalo slik.....	IX
Kazalo prilog.....	XI
Okrajšave in simboli.....	XII
1 UVOD	13
1.1 POVOD ZA RAZISKAVO	13
1.2 NAMEN DIPLOMSKE NALOGE	13
1.3 HIPOTEZA.....	2
1.4 CILJI DIPLOMSKE NALOGE	2
2 PREGLED OBJAV	3
2.1 DOPOLNILNA DEJAVNOST NA KMETIJI.....	3
2.1.1 Razlaga pojma – dopolnilna dejavnost na kmetiji	3
2.1.2 Vrste dopolnilne dejavnosti na kmetiji	3
2.2 TURIZEM NA KMETIJI.....	3
2.2.1 Razlaga pojma turizem na kmetiji	3
2.2.1.1 Kdo lahko opravlja dopolnilno dejavnost turizem na kmetiji	4
2.2.1.2 Obseg dopolnilne dejavnosti turizem na kmetiji.....	5
2.2.1.3 Ostali predpisani pogoji, katerim morajo zadostiti na kmetiji, da lahko na njej opravljajo dopolnilno dejavnost turizem na kmetiji	6
2.2.1.4 Vrste oz. oblike turističnih kmetij	6
2.2.1.4.1 Turistična kmetija z nastanitvijo oz. stacionarna turistična kmetija.....	6
2.2.1.4.2 Izletniška kmetija oz. kmetija odprtih vrat	7
2.3 KATEGORIZACIJA STACIONARNIH TK.....	8

2.4 OBRATOVALNI ČAS TK	9
2.5 OBLIKOVANJE PONUDBE	9
2.5.1 Proces odločanja o uvedbi turizma na kmetijo.....	9
2.5.2 Priprava kmetije za sprejem gostov – gradnja in rekonstrukcija	10
2.5.3 Oblikovanje ponudbe	11
2.5.3.1 Ponudba hrane	11
2.5.3.2 Čisti in urejeni notranji prostori in okolica TK.	12
2.5.3.3 Gostoljubnost gostiteljev	12
2.5.3.4 Dodatna ponudba.....	13
2.5.3.5 Oblikovanje cen svoje ponudbe.....	15
2.6 TRŽENJE IN PROMOCIJA	15
2.6.1 Pravi čas za sprejem gostov	15
2.6.2 Predstavitev oz. odprtje TK.....	15
2.6.3 Lasten promocijski material.....	16
2.6.4 Predstavitev v turističnih katalogih	16
2.6.5 Oglaševanje v medijih	17
2.6.6 Dodatne dejavnosti TK za privabljanje gostov.....	17
2.6.7 Sodelovanje s turističnimi agencijami (TA) in drugimi turističnimi organizacijami (TO)	17
2.6.8 Pohvale in priporočila gostov TK	18
2.7 SOFINANCIRANJE TURISTIČNE DEJAVNOSTI NA KMETIJI	18
2.8 ŽIVLJENJE NA PODEŽELJU	18
2.9 OPIS OBMOČJA	19
3 MATERIALI IN METODE	21
3.1 ANKETA.....	21
3.2 IZVEDBA ANKETA	21

3.3 OBDELAVA PODATKOV	21
4 REZULTATI	22
4.1 PODATKI O ANKETIRANCU/-KI	22
4.2 VIR, IZ/OD KATEREGA SO ANKETIRANCI IZVEDELI ZA IZBRANO TK	25
4.3 POGOSTOST PREDHODNIH OBISKOV ANKETIRANCEV NA IZBRANIH TK. 26	
4.4 ŠTEVILO DNI, KI SO JIH ANKETIRANCI PREŽIVELI NA TK.....	27
4.5 RAZLOGI, ZARADI KATERIH SO SE ANKETIRANCI ODLOČILI ZA IZBRANO TK.....	27
4.6 OCENITEV STORITEV NA TK S STRANI ANKETIRANCEV	28
4.7 KAJ ANKETIRANCI POGREŠAJO V PONUDBI TK IN NJENE OKOLICE	32
4.8 ŠTEVILO DRUŽINSKIH ČLANOV, KI SO NA TK PRIŠLI SKUPAJ Z ANKETIRANCEM/-KO	33
4.9 VERJETNOST VRNITVE ANKETIRANCEV NA IZBRANO TK	34
4.10 IZKUŠNJE OZ. STVARI, KI BODO ANKETIRANCEM POSEBEJ OSTALE V LEPEM SPOMINU Z DOPUSTA NA TK	35
4.11 STVARI, KI SO ANKETIRANCI MOTILE MED DOPUSTOM NA IZBRANI TK.....	36
4.12 NEPRIJETNE IZKUŠNJE, KI SO JIH ANKETIRANCI DOŽIVELI MED DOPUSTOM NA IZBRANI TK.....	37
4.13 STRINJANJE ANKETIRANCEV Z DOLOČENIMI TRDIVAMI, KI SE VEŽEJO NA ŽIVJENJE NA PODEŽELJU IN KMEČKO DRUŽINO	37
5 RAZPRAVA IN SKLEPI	39
5.1 RAZPRAVA.....	39
5.2 SKLEPI.....	41
6 POVZETEK	42
7 VIRI	44

KAZALO PREGLEDNIC

	Str.
Preglednica 1. Število kmetij V Sloveniji, ki se ukvarjajo z dopolnilno dejavnostjo v letu 2005 (Ministrstvo ..., 2007)	3
Preglednica 2: Število anketirancev na posamezni TK v letu 2006 na širšem škofjeloškem območju	21
Preglednica 3: Število dni, ki so jih anketiranci z vseh desetih TK tokrat preživeli na izbrani TK, leto 2006	27
Preglednica 4: Razlogi, zaradi katerih so se anketiranci z vseh desetih TK odločili za dopust na izbrani TK v letu 2006 (Možnih je bilo več odgovorov.)	27
Preglednica 5: Povprečna ocena vseh storitev z lestvice od 1(zelo dobro) do 5 (zelo slabo) na posamezni TK v letu 2006	31
Preglednica 6: Število anketirancev z vseh desetih TK glede na število članov družine, ki so prišli z njimi na izbrano TK v letu 2006	33
Preglednica 7: Število anketirancev z vseh desetih TK glede na število otrok, starih do 7 let in glede na število otrok, starih 7-15 let, ki so prišli z njimi na izbrano TK v letu 2006	33
Preglednica 8: Skupna povprečna ocena za posamezno trditev na lestvici od 1(zelo se strinjam) do 5 (zelo se ne strinjam) z vseh desetih TK v letu 2006	38

KAZALO SLIK

	Str.
Slika 1: Spol anketirancev na posamezni TK v letu 2006	24
Slika 2: Starost anketirancev na posamezni TK v letu 2006	24
Slika 3: Status anketirancev na posamezni TK v letu 2006	23
Slika 4: Najvišje dosežena stopnja izobrazbe anketirancev na posamezni TK v letu 2006	23
Slika 5: Državljanstvo anketirancev na posamezni TK v letu 2006	24
Slika 6: Velikost kraja v katerem živijo anketiranci po posameznih TK v letu 2006	25
Slika 7: Vir iz/od katerega so anketiranci izvedeli za izbrano TK po posameznih TK, leto 2006	25
Slika 8: Pogostost predhodnih obiskov na izbranih TK po posameznih TK, leto 2006	26
Slika 9: Ocenitev prijaznosti osebja, kakovosti hrane, sprejema, čistoče in urejenosti sob po posameznih TK v letu 2006	28
Slika 10: Ocenitev urejenosti skupnih prostorov, obratovalnega časa, prijaznosti sovaščanov, kakovost pijač in lokacije po posameznih TK v letu 2006	29
Slika 11: Ocenitev okolice, cen storitev, urejenosti parkirišč, gostiteljevega znanja tujih jezikov in informacij o TK po posameznih TK v letu 2006	30
Slika 12: Ocenitev dostopa do TK, možnosti sodelovanja pri kmečkih opravilih, možnosti družabnih dejavnosti na TK, informacij o okolici in možnosti za šport na TK po posameznih TK v letu 2006	30
Slika 13: Stvari, ki jih anketiranci pogrešajo v ponudbi posamezne TK in njene okolice v letu 2006	32
Slika 14: Število anketirancev, ki se bodo zagotovo ali po vsej verjetnosti vrnili na posamezno TK in število anketirancev, ki se na posamezno TK po vsej verjetnosti ne bodo vrnili, leto 2006	34

Slika 15:	Izkušnje oz. stvari, ki bodo anketirancem posebej ostale v lepem spominu z dopusta na izbrani TK v letu 2006	35
Slika 16:	Stvari, ki so anketirance motile med dopustom na izbrani TK v letu 2006	36
Slika 17:	Neprijetne izkušnje, ki so jih anketiranci doživeli med dopustom na izbrani TK v letu 2006	37

KAZALO PRILOG

Priloga A: Opis ponudbe obravnavanih turističnih kmetij

Priloga B: Anketni vprašalnik

OKRAJŠAVE IN SIMBOLI

Okrajšava	Pomen
RS	republika Slovenije
TA	turistična agencija
TK	turistična kmetija
TO	turistična organizacija
Ur.l.	Uradni list

1 UVOD

Majhne obdelovalne površine, težavne razmere za kmetijsko pridelavo, vedno nižje cene kmetijskih pridelkov in vedno manjše možnosti zaposlitve zunaj kmetijstva so poglaviti vzroki, zaradi katerih se številne kmetije v Sloveniji srečujejo s problemom nezadostnega prihodka iz kmetijske dejavnosti, zaradi česar so primorane, da si poiščejo dodatni vir dohodka. Mnoge kmetije vidijo možnost dodatnega zaslužka v dopolnilnih dejavnostih na kmetiji, ki jim poleg dodatnega dohodka omogoča tudi socialno varnost, hkrati pa boljši izkoristek stanovanjskih in gospodarskih prostorov ter strojev. Z dopolnilnimi dejavnostmi lahko tudi zaposlijo proste delovne moči na kmetiji, izkoristijo znanje in spretnosti družinskih članov ter bolje unovčijo svoje kmetijske pridelke. Dodatni dohodek pa ne pripomore samo h krepitvi ekonomskega položaja kmetij, ampak zagotavlja tudi njihov obstoj, z njim pa ohranjanje kmetijske pridelave in kulturne krajine. Ohranjanje poseljenosti je še posebej pomembno v hribovitih in gorskih območjih, ki se zaraščajo, s čimer krajina izgublja tudi svojo kulturno podobo (Krašovec, 2002). Ena od najpogostejših dopolnilnih dejavnosti za katero se odločajo slovenski kmetje, je turizem na kmetiji.

Zanimanje za turistično dejavnost na kmetiji se v zadnjem času ne povečuje le s strani kmetov in želje po ohranjanju poseljenosti podeželja in njegovega razvoja, ampak tudi s strani turistov. Mnogo turistov je namreč naveličanih bučnih turističnih središč, hotelskih storitev, neosebnega odnosa in si želijo spoznati dežele tudi tako, da poleg naravnih lepote, kulturnih in drugih zanimivosti, spoznajo tudi njene ljudi, njihove šege in navade (Krašovec, 1997). Vedno več pa je tudi takih turistov, ki se umaknejo na podeželje, ker se želijo odpočiti od hitrega, stresnega tempa življenja in hrupnega okolja, ki vlada v urbanih središčih ter uživati v lepotah narave, čistem zraku in tišini, ki jim jo ponuja podeželje ter uživati v dobri in okusni hrani, ki jo strežejo na turističnih kmetijah (TK).

1.1 POVOD ZA RAZISKAVO

Ker je turistična dejavnost in njen poslovni uspeh in s tem tudi dodatni dohodek kmetije odvisen od obiska turistov, je prav, da se TK trudijo, da v čim večji meri ustrezajo željam in potrebam turistov, ki prihajajo na njihovo TK, in s tem pripomorejo k njihovem zadovoljstvu in dobremu počutju. Zadovoljnega turista si želi prav vsaka TK, saj se bo le tisti turist, ki je bil zadovoljen s TK in njeno ponudbo, po vsej verjetnosti vrnil na isto TK ter jo tudi priporočil svojim prijateljem in znancem. S slednjim bo zagotovil povečano promocijo TK, posledično pa se bo povečal obisk TK in s tem tudi dohodek kmetije. Želje in potrebe gostov najlažje izvemo tako, da goste o njih povprašamo.

Za izbran naslov diplomske naloge sem se odločila, ker imamo na škofjeloškem območju, kar nekaj TK (16) (Bajd-Frelj, 2007), vendar nobene raziskave, ki bi razkrila, kakšne izkušnje imajo gostje z njihovo ponudbo, kar je bilo za nas odločilno, da smo se tudi lotili te raziskave.

1.2 NAMEN DIPLOMSKE NALOGE

Namen diplomske naloge je razširiti vpogled v turistično dejavnost na kmetiji in predstaviti ponudbo desetih izbranih TK na škofjeloškem območju in ugotoviti, kakšne izkušnje imajo z njihovo ponudbo gostje, ki jih obiskujejo. Želene podatke smo pridobili s pomočjo ankete, ki smo jo sestavili sami. S pomočjo enega od vprašanj smo želeli zvedeti, kako gostje TK skozi svoje oči vidijo življenje na podeželju, predvsem življenje kmeta v dandanašnjem času.

1.3 HIPOTEZA

Predvidevamo, da so izkušnje turistov s ponudbo na izbranih TK večinoma pozitivne.

1.4 CILJI DIPLOMSKE NALOGE

Rezultati raziskave bi lahko pomagali izbranim TK, da bi svojo ponudbo čim bolj približale željam in pričakovanjem svojih gostov, in tako prispevali k še večjemu obisku njihove TK in posledično tudi k večjemu dohodku kmetije ter prepoznavnosti kraja in okolice. Večji dohodek pripomore tudi k obstoju teh kmetij in s tem tudi k ohranjanju kmetijstva in poseljenosti škofjeloškega območja.

2 PREGLED OBJAV

2.1 DOPOLNILNA DEJAVNOST NA KMETIJI

2.1.1 Razlaga pojma – dopolnilna dejavnost na kmetiji

Kaj je dopolnilna dejavnost na kmetiji, nam pove Zakon o kmetijstvu, ki je objavljen v Uradnem listu (Ur. l.) Republike Slovenije (RS), številka (št.) 51/2006, str. 5591. Ta pravi, da je »dopolnilna dejavnost na kmetiji s kmetijstvom oz. gozdarstvom povezana dejavnost, ki se opravlja na kmetiji in omogoča kmetiji boljšo rabo njenih proizvodnih zmogljivosti ter delovne sile družinskih članov«. Za družinske člane se štejejo vsi člani družine, ki prebivajo in delajo na kmetiji in niso najeta delovna sila (Zakon o kmetijstvu, 2006).

2.1.2 Vrste dopolnilne dejavnosti na kmetiji

Katere vrste dopolnilnih dejavnosti lahko opravljajo na kmetiji, je zapisano v drugem členu Uredbe o vrsti, obsegu in pogojih za opravljanje dopolnilnih dejavnosti na kmetiji (2005). Teh je skupno deset in ena izmed njih je tudi turizem na kmetiji.

Preglednica 1: Število kmetij v Sloveniji, ki se ukvarjajo z dopolnilno dejavnostjo v letu 2005 (Ministrstvo ..., 2007).

Vrsta dopolnilne dejavnosti	Število kmetij	Delež (%)
Predelava	336	15,6
Prodaja	19	0,9
Turizem na kmetiji	458	21,3
Domača obrt	143	6,7
Pridobivanje energije iz obnovljivih virov	43	2,0
Storitve	1015	47,3
Izobraževanje	34	1,6
Zbiranje in kompostiranje organskih snovi	11	0,5
Ribogojstvo	11	0,5
Aranžiranje rož	96	4,5
Skupaj	2148	100

V letu 2005 se je z dopolnilnimi dejavnostmi ukvarjalo 2148 kmetij, kar je predstavljalo 3 odstotke vseh kmetij v Sloveniji. Od teh 2148 kmetij, se je 458 kmetij ukvarjalo z dopolnilno dejavnostjo turizem na kmetiji, kar je predstavljalo 21,3 odstotke vseh kmetij, ki so se ukvarjale s dopolnilnimi dejavnostmi. To pa pomeni, da je dopolnilna dejavnost turizem na kmetiji druga najpogostejša dopolnilna dejavnost, za katero se odločijo na slovenskih kmetijah (Ministrstvo ..., 2007).

V letu 2006 se je število TK še povečalo. Po podatkih kmetijske svetovalne službe (marec 2006), se je število registriranih TK v Sloveniji povečalo iz 458 na 572 TK. Od tega je 228 TK z nastanitvijo, 218 izletniških TK, 94 vinotočev in 27 osmic (Đudić, 2007).

2.2 TURIZEM NA KMETIJI

2.2.1 Razlaga pojma turizem na kmetiji

Že od nekdaj se je človek v iskanju miru in počitka zatekal v naravo. Vedno znova se želi vsaj za trenutek odtrgati od betona, slabega zraka, prometnega vrveža in stresnega življenja, ki ga duši v mestu. Kam? Ponavadi na planine, v gozdove, med žitna polja in

travnike ... Torej, ustavil se je popotnik – turist na deželi, na kmetiji, da prisluhne tišini in pomirjujočim glasovom narave – ptičjemu petju, žuborenju potoka, mukanju živine ... In prav tukaj, v tem trenutku, je nastal prvi, neposredni stik turista s podeželjem, s kmečkim prebivalstvom in njegovim življenjem. Včasih taka srečanja meščana s kmetom niso bila vsakdanja, ker je takrat nasploh manj ljudi potovalo in tudi tedanji način življenja meščana ni tako utrujal. Dandanes potuje pravzaprav že vsakdo in vedno več je ljudi, posebej tistih iz večjih mest, ki jim postajajo oddih in počitnice v mirnem kraju na deželi življenjska potreba. Tako se je iz nekoč priložnostne turistične dejavnosti na podeželju – na kmetiji razvila organizirana turistična dejavnost – kmečki turizem (Korošec, 1975), ki združuje/povezuje kmetijsko (gozdarsko dejavnost) in turistično dejavnost (McGehee in Kim, 2004).

Na kratko bi lahko rekli, da je turizem oz. turistična dejavnost na kmetiji ena izmed vrst dopolnilnih dejavnosti na kmetiji, pri kateri se pripravljajo in strežejo jedi ter pijače, nastani goste ter se jim ponudi še kaj. Urejajo pa jo predpisi s področja kmetijstva in gostinstva (Krašovec, 2002).

Bolj natančno nam pojem turizem na kmetiji razlaga Uredba o vrsti, obsegu in pogojih za opravljanje dopolnilnih dejavnosti na kmetiji (2005). Ta pravi, da se turizem na kmetiji deli na gostinsko in negostinsko dejavnost. Pod gostinsko dejavnost se štejejo: kmetija z nastanitvijo, kamor spada tudi kmetija s prostorom za kampiranje, izletniška kmetija, vinotoč, osmica in planšarija. Pod negostinsko dejavnost pa spadajo naslednje dejavnosti: ogled kmetije in njenih značilnosti ter ogled okolice kmetije, prikaz vseh del iz osnovne kmetijske in gozdarske dejavnosti, prikaz vseh del iz ostalih vrst dopolnilnih dejavnosti na kmetiji, ježa živali, turistični prevoz potnikov z vprežnimi vozili, oddajanje športnih rekvizitov, oddajanje površin za piknike in nudenje uporabe vlečnice, žičnice ali sedežnice.

2.2.1.1 Kdo lahko opravlja dopolnilno dejavnost turizem na kmetiji

Nosilec dopolnilne dejavnosti turizem na kmetiji mora biti fizična oseba, ki je lastnik, zakupnik ali drugačen uporabnik kmetije in se za svoj račun ukvarja s kmetijsko dejavnostjo, za katero mora imeti narejeno najmanj poklicno kmetijsko izobrazbo ali opravljen preizkus znanja iz kmetijske dejavnosti po programu kmetijskih poklicnih ali srednjih šol s posebnim poudarkom na kmetijski dejavnosti, ki jo fizična oseba opravlja oz. jo namerava opravljati, ali pa mora imeti najmanj petletne delovne izkušnje na kmetiji ali v posamezni kmetijski dejavnosti (Zakon o kmetijstvu, 2006).

Nosilec dopolnilne dejavnosti turizem na kmetiji pa mora poleg usposobljenosti za kmetijsko dejavnost biti ustrezno usposobljen tudi za opravljanje turistične dejavnosti na kmetiji (Zakon o kmetijstvu, 2006). Kaj se šteje za ustrezno usposobljenost za opravljanje dopolnilne dejavnosti – turizem na kmetiji, je zapisano v Pravilniku o usposobljenosti za opravljanje dopolnilnih dejavnosti na kmetiji (2006), ki pravi, da mora nosilec pri gostinski dejavnosti omenjene dopolnilne dejavnosti imeti najmanj tretjo stopnjo izobrazbe gostinske, turistične ali kmetijsko gospodinjске smeri ali potrdilo o opravljenem 70-urnem tečaju po programu kmetijske svetovalne službe ali pa mora imeti najmanj petletne delovne izkušnje v omenjeni dopolnilni dejavnosti, katere mora nosilec dokazati z ustreznim dokazilom.

Poleg dokazila o ustrezni usposobljenosti za opravljanje dopolnilne dejavnosti turizem na kmetiji, mora nosilec te dopolnilne dejavnosti za opravljanje le-te, pridobiti še dovoljenje, ki ga na njegovo zahtevo izda pristojna upravna enota (Zakon o kmetijstvu, 2006).

Poleg vseh omenjenih znanj, ki jih morajo nosilci dopolnilne dejavnosti turizem na kmetiji obvezno imeti, pa kmetijska svetovalna služba za njih organizira tudi številna druga predavanja in tečaje (Krašovec, 1997).

Omenimo naj, da mora na kmetiji, kjer pričakujejo tudi tuje goste, vsaj eden od gostiteljev obvladati vsaj en svetovni tuji jezik (Krašovec, 1997).

2.2.1.2 Obseg dopolnilne dejavnosti turizem na kmetiji

Dopolnilna dejavnost turizem na kmetiji je omejena s tremi pogoji. Ti so naslednji:

- Dopolnilna dejavnost turizem na kmetiji je omejena z dohodkom, ki ga polnoleten družinski član pridobi z opravljanjem te dopolnilne dejavnosti. Ta ne sme presegati 1,5 povprečne plače na zaposlenega v Republiki Sloveniji v preteklem letu, medtem ko v območjih z omejenimi možnostmi za kmetijsko dejavnost dohodek od dopolnilne dejavnosti ne sme presegati 3 povprečnih plač na zaposlenega v republiki Sloveniji, v preteklem letu (Zakon o kmetijstvu, 2006).
- Dopolnilna dejavnost turizem na kmetiji, njena gostinska dejavnost je omejena tudi s številom sob, številom vseh ležišč in s številom sedežev v jedilnici, ki jih imajo na turistični kmetiji. Na turističnih kmetijah z nastanitvijo imajo lahko največ 10 sob in dodatnih skupnih ležišč, pri čemer število vseh ležišč ne sme biti večje od 30. Število sedežev, ki jih lahko imajo v jedilnici turističnih kmetij z nastanitvijo, ne sme biti večje od 60. Enaka omejitev števila sedežev velja tudi za izletniške kmetije in vinotoče (Uredba ..., 2005).
- Dopolnilna dejavnost turizem na kmetiji, njena gostinska dejavnost je omejena tudi s količino lastnih surovin, ki jih morajo zagotoviti za prehrano svojih gostov. Količina lastnih surovin, ki jih pridobijo iz lastne pridelave oz. prireje, mora predstavljati najmanj 30 odstotkov vseh surovin, ki jih na turistični kmetiji uporabijo za prehrano svojih gostov, do največ 30 odstotkov surovin lahko dokupijo v trgovini, ostalo pa od drugih kmetij. Če se zgodi, da pride do večjega izpada letine oz. prireje zaradi naravnih pojavov, škodljivcev ali bolezni, mora turistična kmetija zagotoviti 15 odstotkov lastnih surovin, pri čemer se za večji izpad šteje, če je pridelek oz. prireja zmanjšana za 30 odstotkov ali več (Uredba ..., 2005).

2.2.1.3 Ostali predpisani pogoji, katerim morajo zadostiti na kmetiji, da lahko na njej opravljajo dopolnilno dejavnost turizem na kmetiji

- Velikost kmetije. ~ Kmetija, na kateri se opravlja omenjena dopolnilna dejavnost, mora imeti v lasti najmanj 1 ha ali v zakupu najmanj 5 ha primerljivih površin¹ (Uredba ..., 2005).
- Dovoljeno število nosilcev za dopolnilno dejavnost – turizem na kmetiji. Za omenjeno dopolnilno dejavnost je lahko le en nosilec (Uredba ..., 2005).
- Do kdaj se mora registrirati dopolnilna dejavnost turizem na kmetiji in kdaj lahko pričnejo z njo upravljati? »Omenjena dopolnilna dejavnost na kmetiji se mora registrirati najpozneje do začetka prvih vlaganj v okviru te dejavnosti, opravljati pa se lahko prične, ko je registrirana in so izpolnjeni vsi pogoji, ki jih za to dejavnost določajo posamezni področni predpisi.« (Uredba ..., 2005)

2.2.1.4 Vrste oz. oblike turističnih kmetij

2.2.1.4.1 Turistična kmetija z nastanitvijo oz. stacionarna turistična kmetija

Stacionarna TK nudi gostom nastanitev in hrano (zajtrk ali polpenzion ali polni penzion), razen pri nastanitvi gostov v apartmaju ali kampu, kjer stacionarni TK ni treba pripravljati zajtrka, kosila in večerje, ampak gostom ponudi le oskrbo z lastnimi pridelki (Krašovec, 2002).

Stacionarna TK ima:

a) Sobe, urejena skupna ležišča, stanovanje (apartma) oz. prostor za kampiranje, kjer so gostom na voljo prostori za postavitev šotorov, počitniških prikolic in hišic, avtomobov ter osebnih avtomobilov ali pa nastanitev v že postavljenih šotorih, počitniških prikolicah in hišicah (Pravilnik o minimalnih ..., 2004). Pri vseh omenjenih prostorih morajo biti gostitelji pozorni predvsem na to, da so čisti (Krašovec, 2002). Tukaj naj opozorim še na to, da če so v stacionarni TK sobe za nastanitev brez kopalnice in stranišča, potem mora biti v vsaki etaži na vsakih 20 postelj najmanj ena kopalnica, eno žensko stranišče in eno moško stranišče ter en pisoar (Pravilnik o minimalnih ..., 2004).

b) Kuhinjo za pripravo jedi. Ta mora biti svetla, čista, urejena in zračna (Krašovec, 2002). Kuhinja je prostor, v katerem se v tehnološko povezanem procesu izvajajo nečisti in čisti delovni postopki oz. opravila (Pravilnik o minimalnih ..., 2004). Delovna območja za čista opravila je treba ločiti od delovnih območij za nečista opravila. Čiste in nečiste poti se med seboj ne smejo križati (Krašovec, 2002). Nečista opravila so naslednja: sprejem živil in drugih neživilskih izdelkov, hlajeno in nehlajeno skladiščenje živil, predpriprava živil, pomivanje posode in inventarja, kratkotrajno odlaganje odpadkov. Čista opravila pa so: priprava jedi (toplotno obdelanih jedi, hladnih jedi, sladic) izdajanje jedi (Pravilnik o

---

¹ Za 1 ha primerljivih površin se po podatkih iz zemljiškega katastra štejejo: 1 ha njiv, 2 ha travnikov oz. ekstenzivnih sadovnjakov, 4 ha pašnikov, 0,25 ha plantažnih sadovnjakov ali vinogradov oz. hmeljišč, 0,2 ha vrtov, vključno z zavarovanimi prostori pri pridelavi vrtnin, 8 ha gozdov, 5 ha gozdnih plantaž ali 6 ha barjanskih travnikov oziroma drugih površin.

minimalnih ..., 2004). »V območju za nečista opravila se lahko uporabljajo isti prostori in oprema za vsa opravila pod pogojem, da se ne izvajajo istočasno in da predhodno opremo očistimo in po potrebi razkužimo«. Zmogljivost in velikost kuhinje pa morata ustrezati obsegu ponudbe (Krašovec, 2002).

c) Prostor za strežbo jedi in pijač (kmečko izbo), katerega že ime samo pove, da se v njem strežejo jedi in pijače. Sam prostor mora biti ločen od kuhinje in urejen ter opremljen na tak način, da zagotavlja domačnost. V njem pa mora biti najmanj toliko stolov, kolikor je ležišč ter še posebne sanitarije za goste (Krašovec, 2002).

Če stacionarna TK oddaja le apartmaje, ali prostor za kampiranje, potem ni nujno, da je znotraj nje narejena kuhinja, kjer bi pripravljali jedi za goste. Ravno tako pa na stacionarni TK v tem primeru tudi ni treba imeti kmečke izbe (Pravilnik o minimalnih ..., 2004).

Za stacionarno TK velja, da je to najzahtevnejša oblika kmečkega turizma, tako finančno, saj je ureditev prostorov za goste v tem primeru najdražja, kot tudi pozneje, saj terja največjo zavzetost vse družine, razen v primeru apartmajev, ki pa se brez ponudbe hrane v Sloveniji izredno slabo prodajajo. Za kmetije, ki se ukvarjajo s stacionarnim turizmom, velja, da če želijo poravnati stroške svojega dela in naložb, mora biti vsaka postelja, ki je namenjena turistom, zasedena vsaj 70 dni v letu (Krašovec, 1997).

2.2.1.4.2 Izletniška kmetija oz. kmetija odprtih vrat

Na njih nudijo hrano in pijačo, ne pa tudi prenočišč (Krašovec, 2002).

Izletniška TK ima kuhinjo za pripravo jedi, prostor za strežbo jedi in pijač (kmečko izbo), ki sta enako urejena kot pri stacionarni TK. Če ima prostor za strežbo jedi in pijač več kot 50 sedežev, potem morajo na izletniški TK zadovoljiti še dvema pogojema, in sicer:

- a) prostor za strežbo jedi in pijač mora biti tako velik, da pride 1 m² na vsak sedež in
- b) točilna miza mora biti od miz za goste odmaknjena najmanj 2 m, če le-ta ni v posebnem prostoru (Pravilnik o minimalnih ..., 2004).

Pod izletniško TK spadajo tudi vinotoč, osmica in planšarija.

Vinotoč je oblika strežbe in prodaje lastnega vina in drugih alkoholnih ter brezalkoholnih pijač, ustekleničene ali mineralne vode, hladnih prigrizkov, domačega kruha in domačega peciva. Odprt pa je lahko skozi vse leto, dokler imajo lastno pijačo (Pravilnik o minimalnih ..., 2004).

Osmica je oblika strežbe in prodaje vsega tistega, kar je bilo naštetu že pri vinotoču, gostom pa lahko ponudijo tudi eno krajevno značilno jed. Za osmico velja, da je lahko odprta največ dvakrat na leto do deset dni (Pravilnik o minimalnih ..., 2004).

Na planšariji pa lahko gosti dobijo sir, mleko in mlečne izdelke, hladne prigrizke, doma pridelane alkoholne in brezalkoholne pijače ter tople in hladne napitke. Poleg naštetega pa nudijo tudi eno domačo jed iz kotlička. Vse te jedi in pijače se na planšariji nudijo v času pašne sezone, ki jo potrdi pašna skupnost za tekoče leto (Pravilnik o minimalnih ..., 2004).

Za vse vrste TK velja, da imajo pri turistični dejavnosti prednost tiste TK, ki ležijo že ob uveljavljenih izletniških poteh, blizu večjih znamenitosti, v bližini večjih prometnih povezav ali pa v bližini turističnih krajev, v katerem je zdravilišče ali toplice, smučišče in drugi športni centri, saj gostje velikokrat ravno zato izberejo prav njihovo kmetijo. Vendar pa so tudi TK, ki ležijo resnično "bogu za hrbtom", dokazale, da je mogoče s pravilno oblikovano ponudbo, ravno tako privabiti goste (Krašovec, 1997).

2.3 KATEGORIZACIJA STACIONARNIH TK

Področje kategorizacije TK pravno ureja Pravilnik o merilih in načinu kategorizacije nastanitvenih obratov in marin (2006).

Po Pravilniku o merilih in načinu kategorizacije nastanitvenih obratov in marin (2006) je kategorizacija razvrščanje nastanitvenih obratov po vrsti in kakovosti opremljenosti ter storitev. Pridobitev kategorije je obvezna za vse stacionarne TK, označuje se jo z jabolki. Več jabolk zagotavlja večji obseg in boljšo kakovostno raven opremljenosti in storitev, pri čemer je lahko največje število jabolk štiri (Krašovec, 2002).

Postopek za izdajo odločbe o kategoriji stacionarne TK vodi v skladu z 11. členom Zakona o gostinstvu (2006) za gostinstvo pristojna enota upravne enote. Še preden se začne postopek kategorizacije stacionarne TK, mora slednja izpolniti splošne in posebne pogoje, predpisane s Pravilnikom o minimalnih tehničnih pogojih in minimalnem obsegu storitev za opravljanje gostinske dejavnosti (2004). In šele, ko stacionarna TK izpolnjuje te pogoje, se jo lahko tudi kategorizira. Postopek kategorizacije se prične na zahtevo nosilca dopolnilne dejavnosti turizem na kmetiji z oddajo vloge za kategorizacijo. Ta vloga mora vsebovati prijavitni list s podatki o stacionarni TK in kategorizacijski list. Nosilec dopolnilne dejavnosti turizem na kmetiji v vlogi za kategorizacijo stacionarne TK sam označi, s katero kategorijo želi poslovati. Če nosilec dopolnilne dejavnosti turizem na kmetiji oceni, da bi njegova stacionarna TK lahko obratovala pod oznako s tremi ali štirimi jabolki, mora poleg svoje ocenitve priložiti tudi ocenitev uradnega ocenjevalca. Ocenitev stacionarne TK za pridobitev ustrezne kategorije, ki jo nosilec dopolnilne dejavnosti za turizem posreduje v vlogi za gostinstvo pristojnemu organu upravne enote, ne sme biti starejša od šest mesecev. Potrjena kategorija od za gostinstvo pristojnega organa upravne enote velja 3 leta. Če jo je določil uradni ocenjevalec, ta velja do ponovnega preverjanja (Pravilnik o merilih in načinu ..., 2006).

Kategorizacija se preveri na podlagi predloga za gostinstvo pristojnega organa upravne enote ali na zahtevo nosilca turistične dejavnosti na kmetiji. Če stacionarna TK pogojev za svojo kategorijo ne izpolnjuje več, se mora kategorija obrata po opravljeni kontroli spremeniti (Pravilnik o merilih in načinu ..., 2006).

Pri ocenjevanju kakovosti opremljenosti je najpomembnejša urejenost nastanitvenih prostorov in prostorov, v katerih se gostje zadržujejo čez dan, kot tudi prostorov, v katerih se pripravlja ter streže hrana in pijača, ter sanitarne in higienske razmere. Pri ocenjevanju storitev, namenjenih gostom, je poseben poudarek namenjen kakovosti in značilnostim jedi in pijače ter izbiri možnosti za preživljanje prostega časa (Krašovec, 2002).

Nosilec turistične dejavnosti na kmetiji je dolžan pristojnemu organu za kategorizacijo sporočiti vsako spremembo glede izpolnjevanja pogojev, ki se nanašajo na kategorijo (Pravilnik o merilih in načinu ..., 2006).

Stacionarna TK mora imeti vidno označeno kategorijo oziroma pridobljeno število jabolk na zunanji strani objekta ali v prostoru za sprejemanje gostov. Oznaka s pridobljeno kategorijo mora biti prisotna tudi v cenikih in drugih poslovnih tržnih publikacijah stacionarne TK (Pravilnik o merilih in načinu ..., 2006).

Že kategorizirane stacionarne TK se lahko potegujejo tudi za znak kakovosti ter znak specializacije, ki pa nista obvezna simbola za označevanje kakovosti stacionarne TK. Znak kakovosti in specializacije je možno pridobiti na podlagi izpolnjenih zahtev, ki se nanašajo na opremljenost in ponudbo storitev ter na doseženo najnižjo potrebno števila točk ocenjene ravni kakovosti opremljenosti in storitev (Pravilnik o merilih in načinu ..., 2006).

2.4 OBRATOVALNI ČAS TK

Merila za določitev obratovalnega časa na TK pravno ureja Pravilnik o merilih za določitev obratovalnega časa gostinskih obratov in kmetij, na katerih se opravlja gostinska dejavnost (2006).

Nosilec dopolnilne dejavnosti turizem na kmetiji mora določiti redni dnevni obratovalni čas glede na vrsto svoje TK. Stacionarna TK lahko obratujejo med 0. in 24. uro, izletniška TK med 6. in 2. uro naslednjega dne, oziroma, če se izletniška TK nahaja v stanovanjskih naseljih, pa sme obratovati le med 6. in 22. uro, razen vinotoči in osmice, ki lahko vedno, ne glede na to, kje se nahajajo, obratujejo med 6. in 24. uro. Če TK opravlja gostinsko dejavnost izven tega časa, se šteje, da obratuje v podaljšanem obratovalnem času. TK lahko obratuje v času, ki je zapisan zgoraj ali v podaljšanem obratovalnem času, če za to pridobi pisno soglasje za gostinstvo pristojnega organa lokalne skupnosti, kateremu je nosilec dopolnilne dejavnosti turizem na kmetiji tudi prijavil svoj obratovalni čas. Nosilec dopolnilne dejavnosti turizem na kmetiji lahko, brez dovoljenja za gostinstvo pristojnega organa lokalne skupnosti, obratuje dlje, kot traja obratovalni čas le na dan pred prazniki, določenim z zakonom ter ob pustovanju in martinovanju (vsakič po enkrat).

Potrjen razpored obratovalnega časa mora biti objavljen na vidnem mestu, ob vhodu na TK.

2.5 OBLIKOVANJE PONUDBE

2.5.1 Proces odločanja o uvedbi turizma na kmetijo

Večina kmečkih družin se odloči za turistično dejavnost v želji po dodatnem zaslužku, saj daje kmetu možnost, da poleg svojega dela proda tudi svoje pridelke na lastni mizi in po znatno višji ceni ter z manjšimi stroški kot drugje. Velikokrat imajo doma tudi proste delavne moči ali pa želijo izkoristiti naravne danosti, ki so v okolici kmetije. Seveda je treba imeti tudi prostorske možnosti in veliko veselje do dela z ljudmi (Krašovec, 1997).

Prav je, da se z uvedbo turistične dejavnosti na kmetijo strinjajo vsi člani kmečke družine, saj je to dejavnost, ki bo pomembno posegla v potek vsakdanjika prav vseh družinskih članov. Zavedajo naj se, da se uspeh dobre TK skriva tudi v gostoljubnosti in da bodo gostje prav od vseh pričakovali nasmeh in prijazno besedo, zato bodo morali biti pri vseh družinskih članih res dobrodošli (Krašovec, 1997).

Praden začnejo s turistično dejavnostjo na kmetiji, se morajo še odločiti, katera oblika turistične dejavnosti bi bila najbolj primerna za uspešno poslovanje njihove kmetije. Ta odločitev je predvsem odvisna od prostorskih in finančnih zmogljivosti družine ter od lege kmetije ter njene širše in bližnje okolice. Dobro je, da kmetija leži čimbolj proč od industrijskih središč, saj se gostje za preživetje počitnic na TK v veliki meri odločajo predvsem zaradi čiste narave, zraka in vode ter zdrave, doma pridelane in predelane hrane ter pijače. Za kmetije, ki ležijo ob ustaljeni sadni ali vinski cesti, je primerno, da odprejo vinotoč ali osmico. Kmetijam, ki ležijo ob ustaljenih planinskih poteh, se zagotovo splača odpreti planšarijo. Pri izbiri prave oblike turistične dejavnosti na TK pa sta pomembni tudi razpoložljiva delovna sila in velikost kmetije. To še posebej velja za tiste kmetije, na katerih bi se želeli ukvarjati z izletniškim turizmom, saj so take kmetije bolj obiskane in zato potrebujejo več delovne sile, več hrane in tudi pijače (Krašovec, 1997).

Na mnogih kmetijah razmišljajo o kombinaciji izletniškega in stacionarnega turizma, kar se lahko lepo dopolnjuje. Vendar pa se morajo že vnaprej zavedati, da v času, ko bodo imeli na kmetiji stacionarne goste, ne bodo smeli sprejemati izletniških skupin. Stacionarni gostje si namreč ponavadi želijo predvsem mir, doživetje kmetije in sožitja s kmečko družino. Tako da jim glasne družbe, ki se bodo veselile pozno v noč, prav gotovo ne bodo po godu (Krašovec, 1997).

2.5.2 Priprava kmetije za sprejem gostov – gradnja in rekonstrukcija

Ko se vsi družinski člani skupno odločijo, da bodo odprli svoja vrata tudi za turiste, je njihova naslednja naloga gradnja in preurejanje kmetije do take mere, da bo primerna tudi za sprejemanje obiskovalcev. Pri gradnji in preurejanju kmetije je priporočljivo, da se obrnejo po pomoč na strokovnjake iz svetovalne službe, arhitekta in druge strokovnjake. Le ti jim bodo posredovali natančne podatke o zakonskih zahtevah, svetovali in pomagali pri arhitekturnih odločitvah, pri prostorski ureditvi kmetije, pri izbiri materialov, pohištva in dekorativnih predmetov. Tako se bodo lahko izognili marsikateri napaki in tudi prihranili denar (Krašovec, 1997).

Pri preurejanju kmetije, še posebej pa pri gradnji novega, se naj zavedajo vrednot preteklosti in naj tako ohranjajo izvirne značilnosti slovenske kmečke domačije (Korošec, 1975), kot so pročelje hiše z lesenimi fasadnimi členi, okenske odprtine, obrobljene s sivo ali belo obrobo, ali obdane z baročno oblikovani kamnitimi ali narisanimi okenskimi okvirji, vrata z baročno oblikovanim vratnim okvirom, ganki ... (Deu, 2001). Ob vsem tem naj bo hiša skladna tudi s svojim okoljem (Krašovec, 1997) in prilagojena krajevnim arhitekturnim značilnostim (Pravilnik o minimalnih ..., 2004).

Pri urejanju notranjih prostorov, namenjenih gostom, je potrebno upoštevati Pravilnik o minimalnih tehničnih pogojih in o minimalnem obsegu storitev za opravljanje gostinske

dejavnosti. V njem so zapisani vsi minimalni tehnični pogoji, ki jih morajo kmetije pri urejanju prostorov izpolniti. Predvsem določajo ustrezno velikost sob in njihovo opremljenost, da se bodo gosti v njih počutili udobno, prijetno in domače (Krašovec, 1997). Zaradi slednjega naj bo oprema v njih, če se le da iz naravnih materialov, skladna in kakovostna (Krašovec, 2002).

Zelo priporočljivo je, da na TK uredijo tudi dnevno sobo za goste. Vanjo naj namestijo informacije o možnosti izletov in dogajanjih v okolici, televizijo, nekaj družabnih iger, knjižno polico z nekaj romani, otroškimi slikanicami in tudi kakšno knjigo o Sloveniji v tujem jeziku. Dobrodošlo bo tudi, če na eni strani sobe uredijo kotichek, kjer se bodo lahko igrali otroci (Krašovec, 1997).

Po končanem preurejanju in gradnji je potrebno urediti še okolico kmetije. Uredijo naj lopo za orodje, stroje, goriva in škropiva. Okoli krajev, kjer bi se gostje lahko poškodovali, naj postavijo varovalno ograjo, npr. okoli gnojne jame, ribnika ali vodnjaka (Pajk, 2000). Za otroke lahko uredijo čisto in varno igrišče, za starejše obiskovalce pa naj postavijo vrtno mize in klopi, kjer bodo lahko posedali v lepem vremenu. Na kmetiji naj uredijo tudi primerna parkirišča za avtomobile obiskovalcev. Če pa bodo na kmetijo sprejemali tudi večje skupine gostov, ki se bodo pripeljali na kmetijo z avtobusi, naj uredijo dovolj velika parkirišča in obračališča tudi zanje. Na kmetiji naj posadijo tudi cvetje in zelenje, s katerim bodo lahko skrili tudi marsikatero pomanjkljivost in nenazadnje pripomogli tudi k večji privlačnosti kmetije (Krašovec, 1997).

Poleg tega, da mora biti TK od znotraj vzorno urejena in pospravljena ter da je urejena tudi njena zunanost in površine, ki so neposredno ob kmetiji, pa je pomembna tudi urejenost vasi oz. kraja, v katerem se nahaja kmetija. Zato je priporočljivo, da se kmetje, ki se bodo začeli ukvarjati s kmečkim turizmom poskušajo pogovoriti s sokrajani, da vsak po svojih močeh pomaga pri urejenosti in lepem videzu kraja (Krašovec, 1997).

Poleg vseh naštetih stvari, pa naj na kmetiji ne pozabijo urediti tudi poti, ki vodi do njihove kmetije. Ta naj bo taka, da si gostje na njej ne bodo poškodovali svojih vozil in da bo varna ter normalno prevozna v vsakem vremenu (Krašovec, 1997).

2.5.3 Oblikovanje ponudbe

Vsaka TK mora oblikovati svojo celovito ponudbo. Pojem celovita ponudba zavzema vse, kar TK lahko ponudi svojim gostom. To je: ponudba hrane, namestitev, čisti in urejeni notranji prostori, urejena okolica TK, gostoljubnost in prijaznost osebja ter vsa dodatna ponudba, pod katero spadajo: možnosti za rekreacijo in šport, možnosti za zabavo, kulturo in spoznavanje kmečkega življenja. Ponudbo morajo na kmetiji čim natančneje oblikovati in jo tudi na primeren način posredovati gostu (Krašovec, 1997).

2.5.3.1 Ponudba hrane

Ponudba hrane je ena od največjih adutov TK. Veliko gostov daje prednost TK pred hotelom prav zaradi hrane. Gostje še posebno cenijo na naraven način doma pridelano in predelano hrano, s čim manjšo uporabo mineralnih gnojil in kemičnih sredstev za varstvo

rastlin, pri mesnih izdelkih oz. mesni hrani pa cenijo tisto meso, ki je pridobljeno od živali, ki so jih hranili s čimbolj naravno krmo, s čim manj silaže in raznih mineralnih gnojil (Krašovec, 1997).

Na TK naj se z gosti pogovorijo o njihovih željah glede prehrane, katerim naj poskušajo čimbolj ustreči (Krašovec, 1997).

Za izobraževanje na področju prehrane skrbi Kmetijska svetovalna služba, ki vsako leto organizira številne kuharske tečaje in predavanja (Krašovec, 1997). Obvezen tečaj, ki ga morajo imeti gospodinje oz. vse osebe, ki delajo v proizvodnji in prometu živil, je tečaj higienskega minimuma, kjer pridobijo ustrezno strokovno izobrazbo za delo z živili (Krašovec, 2002).

Za vse TK velja, da lahko svojim gostom nudijo le jedi iz domačega okolja, doma pridelane in predelane pijače, napitke, ustekleničeno vodo in mineralno vodo (Pravilnik o minimalnih ..., 2004). Vsa živila, s katerimi imajo opravka na TK, morajo biti zdravstveno ustrezna. Proizvodnja in promet z živili pa morata ustrezati načelom higiene živil ter potekati v objektih, prostorih in mestih, ki izpolnjujejo higienske in zdravstvene zahteve (Krašovec, 2002).

Pri ponudbi hrane in pijače ni pomembno samo, s čim postrežejo, temveč tudi kako postrežejo. Pri strežbi naj predvsem pazijo, da vedno postrežejo na čisti mizi in v neokrušenih posodah in kozarcih (Krašovec, 1997).

Zelo pomembno je, da osebe, ki delajo z živili, ne smejo biti prenašalci povzročiteljev nalezljivih bolezni, zaradi katerih bi lahko neposredno ali posredno preko živil ogrozile zdravje porabnika. Zato morajo osebe, ki delajo z živili, hoditi na obvezne zdravstvene preglede. Na TK mora biti zagotovljen notranji in uradni zdravstveni nadzor nad zdravstvenim stanjem oseb, ki delajo na TK in imajo stik z živili. Prav tako pa mora biti nadzorovana tudi zdravstvena ustreznost pitne vode (Krašovec, 2002).

2.5.3.2 Čisti in urejeni notranji prostori in okolica TK.

O vsem trojem smo že pisali v poglavju 2.6.2. Tukaj bi radi le še poudarili, da če se želijo na kmetiji ukvarjati s kmečkim turizmom in doseči, da bodo gosti radi prihajali na njihovo TK in se na nanjo tudi vračali, morajo kmetijo, še preden pridejo prvi gostje, od znotraj in od zunaj res temeljito počistiti in urediti ter kasneje tudi to čistočo vzdrževati. Kajti, zavedati se morajo, da gostje zelo težko odpustijo pomanjkljivo čistočo oz. nanjo pozabijo in se posledično nikoli več ne vrnejo na tako TK (Krašovec, 1997).

2.5.3.3 Gostoljubnost gostiteljev

Ravno tako kot je pomembna ponudba hrane in čistoča ter urejenost TK in njene okolice, je pomembna tudi gostoljubnost, ki so jo deležni obiskovalci TK. Pod pojmom gostoljubnost gostitelja je mišljeno, da je gostoljubnost del gostiteljeve kulture, njegov zunanji videz, njegova uglajenost, vljudnost, prijaznost in pozornost ter profesionalnost do gosta. Gostoljubnost je način opravljanja določene storitve, ki je namenjena gostu oz. je

način obnašanja in pristopa. Torej lahko rečemo, da vsaka kakovostna storitev, namenjena gostu, vsebuje velik del gostoljubja oz. je gostoljubje glavni del kakovostne storitve, iz česar sledi, da ni dobre in kakovostne storitve brez gostoljubja. Kakovostna in gostoljubna storitev je tista, ki pri gostu povzroča občutke zadovoljstva in zaželenosti na neki lokaciji – v našem primeru na TK, zaradi katerih se gost ponovno vrača na isto lokacijo, tja, kjer je zaželen (Gostoljubnost ..., 2001).

2.5.3.4 Dodatna ponudba

➤ Možnosti za rekreacijo in šport

Na TK v ponudbo lahko vključijo tudi različne možnosti za rekreacijo in šport, pri čemer naj se z določeno rekreacijo oz. športom, ki ga bodo nudili svojim gostom, najprej seznanijo sami. Športno-rekreativna ponudba pomeni zaposlitev in zadovoljstvo gostov na eni strani ter praviloma dodatne investicije in kasneje dodaten vir zaslužka TK na drugi strani (Krašovec, 1997).

Najpogosteje se na TK odločajo za naslednje športno-rekreativne dejavnosti: pohodništvo oz. planinarjenje, kolesarjenje, jahanje, tenis, vodne športe (kopenje v rekah, jezerih in bazenih, veslanje s kajakom oz. kanujem, rafting, ribolov), namizni tenis, zimske športe (sankanje, smučanje, tek na smučeh), ponekod uredijo prostor za kegljanje oz. balinanje. Marsikje pa lega TK omogoča, da se obiskovalci ukvarjajo tudi z bolj ekstremnimi športi, kot so alpinizem, jadralno padalstvo, letenje z zmaji, jamarstvo, turna smuka ...

➤ Možnosti za zabavo in kulturo na TK ter doživetje kmetije in kmečkega življenja.

Možnosti za zabavo in kulturo na TK je veliko. Npr. gospodinja lahko z gosti deli svoje kulinarčne spretnosti, gostom lahko pokažejo kakšno od ročnih del, ki jih sami obvladajo, lahko jim, če seveda sami vedo, nudijo tudi nasvete pri prepoznavanju gob, raznih gozdnih sadežev ter zdravilnih zelišč in jim tudi povedo, kako se jih pravilno shranjuje in uporablja. Mogoče kdo od družinskih članov lepo poje ali igra na kakšen glasbeni inštrument in za goste priredijo glasbeni večer. Svoje goste na TK lahko tudi povabijo, da se jim pridružijo pri opravljanju raznih kmečkih opravil (trgatev, delanje kolin, ličkanje koruze ...) in jim s tem omogočijo, da resnično doživijo in izkusijo del kmečkega življenja. Vendar gosti sodelovanja pri opravljenih ne smejo čutiti kot obvezo, ne smejo jih preobremeniti in ne smejo dobiti občutka, da jih izkoriščajo. Pri vseh opravilih na TK pa morajo poskrbeti za varnost gostov, še posebej za varnost otrok (Krašovec, 1997).

Pomembno je, da se na TK poleg vseh športno-rekreativnih, kulturnih, zabavnih in drugih dejavnosti, ki jih nudijo na svoji TK, pozanimajo, če kaj od tovrstnih ali podobnih dejavnosti ponujajo tudi v njihovi bližnji in širši okolici.

Torej za vse goste naj zagotovijo čimbolj natančne in točne informacije o vsem, kar menijo, da jih bo zanimalo in jih oblikujejo v informacijsko mapo za turiste, ki naj vsebuje:

a) Splošne informacije o TK (lega, velikost TK, morebitne njene posebnosti) in kratko predstavitev vseh družinskih članov. Med splošne informacije naj tudi navedejo, koliko je

njihova TK oddaljena od najbližje trgovine, od pošte, banke, ambulante, avtobusne in železniške postaje ... (Krašovec, 2000).

b) Ponudbo TK, v kateri naj navedejo vse dejavnosti, ki jih organizirajo na TK.in izdelke, ki jih gostje lahko kupijo za domov z navedeno ceno (Krašovec, 2000).

c) Splošne informacije o njihovi vasi oz. kraju, kot so npr.: zgodovina vasi oz. kraja, njeno/njegovo število prebivalcev in nadmorsko višino, razne kulturno-zgodovinske in naravne znamenitosti (Krašovec, 1997).

d) Kulturno-zgodovinske in naravne znamenitosti, ki se nahajajo v njihovi bližnji okolici (Krašovec, 1997).

e) Na kratko naj predstavijo tudi zgodovino najbližjega mesta in glavne značilnosti ter znamenitosti, ki so vredne ogleda (Krašovec, 1997).

f) Informacije o vseh športno-rekreacijskih objektih in dejavnostih v bližini: lokacija, oddaljenost od TK, obratovalni čas in cene storitev (Krašovec, 1997).

g) Informacije o trgovinah in drugih storitvenih dejavnostih v okolici TK (njihovo lokacijo, obratovalni čas) (Krašovec, 1997).

h) Obvestila o raznih prireditvah, ki potekajo v njihovi vasi ali bližnji in širši okolici (kje in kdaj poteka, cena vstopnine, če le-ta obstaja) (Krašovec, 1997).

i) Nekaj splošnih telefonskih števil, npr.: telefonsko številko policije, zdravniške pomoči, gasilcev (Krašovec, 1997), menjalnic, različnih servisov ... (Krašovec, 2000).

j) Zemljevid Slovenije ter zemljevid regije, v kateri leži TK. Na njem naj označijo, kje leži njihova TK, sprehajalne in kolesarske poti ter lokacije različnih znamenitosti (Krašovec, 1997).

Glede na območje, v katerem se nahaja TK, lahko informacije v informacijski mapi še dopolnijo po lastnem občutku. Pomembno je, da so vsi podatki v informacijski mapi točni, lepo napisani, pregledni in združeni v smiselne informacijske sklope. Besedilo v njej pa naj bo zapisano, če je le mogoče, tudi v vsaj enem tujem jeziku (Krašovec, 1997). Informacijska mapa je za goste, ki preživljajo počitnice na TK, nepogrešljiva, saj v zanimivi obliki predstavlja TK ter okolico in gostu pomaga ter ponuja številne ideje, kako kvalitetno preživeti čas na počitnicah, zaradi česar naj bo prisotna v vsaki sobi ali apartmaju za goste (Krašovec, 2000).

Na TK pa naj si za goste iz tujine, ki so prvič v Sloveniji, poleg informacijske mape, ki je prevedena v vsaj en tuj jezik, zagotovijo tudi nekaj v tujem jeziku napisanih knjig in prospektov o Sloveniji (Krašovec, 1997).

2.5.3.5 Oblikovanje cen svoje ponudbe

Pravilno oblikovanje cen svoje ponudbe, je zagotovo ena najzahtevnejših nalog vsake TK (Krašovec, 1997).

Na TK imajo pravico, da svobodno oblikujejo cene svoje ponudbe. Te oblikujejo na podlagi kategorije, v katero spada njihova TK. Boljša kot je kategorija TK, kakovostnejša je ponudba in posledično, višje so cene ponudbe. V regijah Slovenije, kjer je TK več, pa usklajujejo in skupno oblikujejo cene ponudbe na svojih TK s pomočjo kmetijske svetovalne službe. Torej TK, cene svoje ponudbe usklajujejo s kategorijo svoje TK in priporočenimi cenami v svoji regiji (Krašovec, 1997).

Objavljenih cen na TK naknadno ne smejo več spreminjati. Cene naj bodo oblikovane v pregleden cenik, ki mora viseti na vidnem mestu TK in naj bo preveden v čim več tujih jezikov (Krašovec, 1997).

2.6 TRŽENJE IN PROMOCIJA

Še tako lepo urejena TK, njena okolica ter bližnji kraji, gostoljubni ljudje in bogato ter dobro oblikovana ponudba ni dovolj, da bi na svojo TK privabili zadovoljivo število gostov. Da bodo privabili zadostno število obiskovalcev, je pomembno, da znajo tudi promovirati in tržiti svojo TK ter njeno ponudbo. Pri tem gre posebno pozornost nameniti naslednjemu:

2.6.1 Pravi čas za sprejem gostov

Na kmetiji naj načrtujejo konec investicij za turistično dejavnost tako, da ne zamudijo prve poletne sezone, ker je daleč največ obiskovalcev, še posebno na stacionarni TK, ravno v poletnih mesecih – juliju in avgustu in na ta način bodo tudi najhitreje pridobili nazaj nekaj vložene denarja. Seveda pa morajo s prodajno promocijskimi aktivnostmi, ki potencialne kupce seznanijo s TK in jih privabijo nanjo, steči že pol leta prej (Krašovec, 1997).

2.6.2 Predstavitev oz. odprtje TK

Predstavitev oz. odprtje TK naj sledi takoj, ko na kmetiji končajo z urejanjem kmetije za dejavnost turizma. Nanjo naj povabijo novinarje z namenom, da bi jo ti po obisku TK predstavili v medijih in s tem poskrbeli za njeno promocijo. Pomembno je, da na odprtje TK povabijo tudi predstavnike turističnih agencij, ker je to idealna možnost, da bi TK vključili v svojo prodajno ponudbo. Vabila na odprtje TK ne smejo pozabiti poslati tudi predstavnikom podjetij, ki jih bodo poskusili vzpodbuditi, da bodo njihovo TK priporočili svojim poslovnim partnerjem za namestitev oz. da bodo z njimi prišli k njim na poslovno kosilo oz. večerjo. Zelo priporočljivo je tudi, da na predstavitev svoje TK povabijo tudi predstavnike hotelov, ki jih bodo poskusili vzpodbuditi, da bodo na njihovo TK organizirali izlete za svoje goste. Nikakor ne smejo pozabiti tudi na tiste, s katerimi so oz. bodo pri svojem delu sodelovali, npr. Kmetijsko svetovalno službo, predstavnike občine oz. upravne enote ... (Krašovec, 1997).

Na predstavitvi naj člani družine predstavijo ponudbo svoje TK, kar pomeni, da jim pokažejo vse prostore, ki so namenjeni gostom in jim predstavijo tudi vso dodatno ponudbo, ki jo bodo nudili na TK. Celotno ponudbo TK naj predstavijo tudi v pisni in slikovni obliki, združeni v prospekt, ki naj ga dobi vsak od obiskovalcev. Ves čas predstavitve naj gostom nudijo tudi hrano, ki naj bo pridelana oz. predelana izključno na njihovi kmetiji. Enako velja tudi za pijačo, izjemi sta lahko le kava in mineralna voda. Ob odhodu obiskovalcev je dobro, če je le mogoče, da se od vsakega obiskovalca poslovijo osebno. Priporočljivo je tudi, da vsem povabljenim ob odhodu dajo manjše darilce, ki jih bo spominjalo na njihovo TK (Krašovec, 1997).

2.6.3 Lasten promocijski material

Promocijski material mora imeti prav vsaka TK in mora biti narejen kakovostno. Vsi podatki, tako slikovni, kot tudi besedila morajo biti odraz dejanskega stanja in ponudbe. Za lasten promocijski material lahko naredijo vizitko, prospekt ali razglednico, na katerih ne sme manjkati ime TK, njen naslov in telefonska številka. Na nekaterih TK za namen promocije posnamejo tudi videokaseto, na kateri je predstavljena njihova TK s svojo ponudbo (Krašovec, 1997).

Vse več TK se odloča, da na vse svoje promocijske materiale ter proizvode dajo zaščitni znak. Ta naj bi s slikovnim sporočilom in imenom TK posredoval vsebino ponudbe posamezne TK. Motiv, ki ga izbere posamezna TK za svoj zaščitni znak, naj bo značilen za njihovo TK, motiv, po katerem bodo kupci njihovih storitev prepoznali njihovo kakovost in ločili njihovo TK od ostalih. Tak znak bo potem pomenil tradicijo, ki jo je treba ohraniti tudi v naslednji generaciji in bo zagotovil TK identiteto, prepoznavnost ter pomenil kakovost (Krašovec, 1997).

2.6.4 Predstavitev v turističnih katalogih

Za vsako TK je poleg lastnega promocijskega materiala nujno, da se predstavlja tudi skupaj s preostalo turistično ponudbo območja/regije, iz katere izhaja in v okviru celovite turistične ponudbe Slovenije (Krašovec, 1997).

Na vsaki TK, kjer se želijo resno ukvarjati s turistično dejavnostjo, je nujno, da poskrbijo za objavo svoje ponudbe v katalogu turističnih kmetij Slovenije, z naslovom Prijazno podeželje, kajti ta katalog je vsebinsko najbogatejša predstavitev slovenskih TK (Ponatisnjen ..., 2000), ki izhaja poleg v slovenskem jeziku, še v angleškem, italijanskem in nemškem jeziku (Kosi, 2003). Od leta 2000 je ta katalog dosegljiv tudi na internetni strani www.slovenia-tourism.si/touristfarms, in sicer v slovenskem, angleškem, hrvaškem, nemškem, italijanskem (Katalog ..., 2000) in francoskem jeziku. Objava kataloga TK na internetu ima prednosti tako za same TK kot za potencialne goste. Prednost predstavitve TK na internetu za samo kmetijo je v tem, da lahko svojo ponudbo kadarkoli dopolnijo. Prednosti za potencialne goste, ki iščejo podatke o TK in njeni ponudbi na internetu, so predvsem v tem, da bodo ti na njihovi internetni strani vedno našli najnovejše podatke o ponudbi TK ter tudi sami preverili, kateri termini so na TK še prosti in kateri ne ter želeni termin tudi rezervirali (Tremel, 2000). Sam katalog turističnih kmetij tako v tiskani obliki

kot tudi na internetu omogoča, da si lahko gostje iz Slovenije in tujine sami izberejo kmetijo, ki ustreza njihovim željam, brez posredovanja turističnih agencij.

2.6.5 Oglaševanje v medijih

Tudi oglaševanje v raznih medijih je vsekakor eden od načinov promocije. Vendar pa je za posamezne TK to zelo draga promocija, ki redkokdaj prinese pričakovane rezultate. Zato naj se na TK, preden se odločijo za oglaševanje v določenem mediju, natančno pozanimajo o njegovi nakladi, pogostosti izhajanja, katera območja Slovenije pokriva, kdo so njegovi bralci, gledalci oz. poslušalci, katere strani so pri tem mediju najbolj aktualne oz. katere ure najbolj poslušane. Predvsem naj razmislijo, kateri je tisti medij, ki ga prebira ali gleda oz. posluša čim večje število potencialnih gostov. Ko se odločijo za določen medij, naj razmislijo, kaj bo vsebina oglasa. Ta naj bo čimbolj izvirna in zanimiva, obvezno pa mora vanjo biti vključeno ime TK, njihova telefonska št. in naslov (Krašovec, 1997).

2.6.6 Dodatne dejavnosti TK za privabljanje gostov

Kmečka družina lahko svojo TK predstavi v okviru svoje regije na sejmu, pri čemer naj izberejo sejem, ki obsega oz. zajema njihovo ciljno skupino gostov. TK lahko predstavijo tudi v večjih podjetjih, katerim ponudijo poslovna kosila ter namestitve za njihove partnerje ali pa jim ponudijo posebne pakete, kot nagrado njihovim delavcem ali se z vodjo posameznega podjetja dogovorijo, da se na njihovi TK organizira oddih njegovih delavcev. Izberejo naj predvsem tista podjetja, ki so na območjih, s katerih pričakujejo največ gostov. Svojo TK lahko predstavijo tudi v šolah, katerim lahko ponudijo pakete za šolo v naravi ali pa povabijo učitelje, ki na teh šolah učijo. Ena od možnosti je tudi, da kmečka družina svojo TK predstavi, ob sobotah, na tržnici, kjer za obiskovalce tržnice pripravijo tudi degustacijo in delijo svoj informacijski material (Krašovec, 1997).

Tudi potem, ko na TK že imajo svoje stalne goste, ne smejo zanemariti svojih promocijskih in predstavitvenih aktivnosti. Sicer se jim lahko kaj hitro zgodi, da bo število gostov iz leta v leto manj.

2.6.7 Sodelovanje s turističnimi agencijami (TA) in drugimi turističnimi organizacijami (TO)

Sodelovanje s TA in drugimi TO je še posebej dobro za TK, ki so se šele začele ukvarjati s turistično dejavnostjo in za stacionarne TK, če želijo imeti svoje zmogljivosti res dobro zasedene, brez prevelikih nihanj med posameznimi sezonami (Krašovec, 1997).

TK, ki so se odločile za sodelovanje s TA in drugimi TO, naj se povežejo s TA in drugimi TO, ki so v istem kraju ali njeni neposredni bližini. Slednje lahko TK poleg ostalih gostov posredujejo tudi naključne goste, ki pridejo v njihov kraj brez poprejšnje rezervacije in iščejo namestitev ali samo ponudbo hrane. Priporočljivo je, da se TK povežejo tudi s TA in drugimi TO, ki jim posredujejo predvsem njihovo ciljno skupino gostov iz celotne Slovenije. Za tiste TK, ki si želijo gostov iz tujine, naj se povežejo s takim TA in drugimi TO, ki se ukvarjajo s posredovanjem tujih gostov na slovenske TK. Slednje so za TK najpomembnejše, kajti na slovenskem tržišču lahko TK same z dobrim načrtovanjem

lastnimi promocijskimi aktivnostmi same opozorijo na svojo ponudbo, na tujih tržiščih pa je to za posamezne TK predrago in velikokrat tudi prezahtevno (težave zaradi nepoznavanja jezika, pri preverjanju rezervacij, sprejemanju akontacij ...) (Krašovec, 1997).

2.6.8 Pohvale in priporočila gostov TK

Na kmetiji naj se zavedajo, da gosti vedno, ko pridejo z dopusta, pripovedujejo svojim prijateljem, kako so se imeli na dopustu in kaj vse so tam doživeli. Če bo gost hvalil TK, je velika verjetnost, da se bodo za dopust na tej isti TK odločili tudi oni. Prav zaradi tega je pomembno, da gostitelji naredijo vse, kar je v njihovi moči, da se bodo gostje pri njih počutili zadovoljni in zaželeni, kar pa bodo gotovo dosegli s kakovostnimi in gostoljubnimi storitvami. Ta promocija je najboljša in hkrati tudi najcenejša, saj zanjo ni potrebno vložiti prav nič dodatnega denarja.

Tako promocija kot tržnost TK in njene ponudbe bosta uspešna le, če bodo stalno ohranjali in izboljševali kakovost in če bo dejanska njihova ponudba res ustrezala tistemu, kar promovirajo (Krašovec, 1997).

2.7 SOFINANCIRANJE TURISTIČNE DEJAVNOSTI NA KMETIJI

Turistična dejavnost na kmetijah se spodbuja preko Programa razvoja podeželja Republike Slovenije za obdobje 2007–2013, in sicer preko ukrepa Spodbujanje gospodarske diverzifikacije na podeželju, ki predstavlja enega izmed ukrepov 3. osi Programa razvoja podeželja republike Slovenije za obdobje 2007–2013. Program razvoja podeželja republike Slovenije za obdobje 2007–2013 in s tem vsi ukrepi, ki so zapisani v njem, se financirajo iz občinskih proračunov in državnega proračuna Republike Slovenije, s sredstvi Evropske Unije in z zasebnimi viri (sredstva nevladnih organizacij in fizičnih oseb).

2.8 ŽIVLJENJE NA PODEŽELJU

Slovensko podeželje se nenehno spreminja. Sprva so se prebivalci mest in podeželja le malokdaj srečevali. Do večjega povezovanja med njimi je prišlo po 2. svetovni vojni, ko se je začela v mestih razvijati industrija. Z razvojem industrije so se pojavila nova delovna mesta, katera je po večini zavzelo kmečko prebivalstvo. Zaposlovanje kmečkega prebivalstva znotraj mest je povzročilo, da je veliko čistih kmetij prešlo v mešane kmetije, te pa v dopolnilne. Člani mešanih ali dopolnilnih kmetij, ki so delali v mestu, živeli pa na podeželju, so na podeželje vnašali mestni življenjski slog in mestne vrednote, katere so izpodrivale podeželske tradicije. Hkrati pa je kombiniranje zaposlitve in kmetijske dejavnosti ob sočasnem tehnološkem napredku v pridelovanju živeža povzročilo vedno večjo individualizacijo oz. samozadostnost posameznega kmečkega gospodinjstva. Prav gospodarska samozadostnost kmečkih gospodinjstev je pomembno prispevala tudi k opuščanju tradicionalnih oblik medsebojne pomoči in sodelovanja med vaščani. Pri tem je mišljeno tako delovno sodelovanje, kot običajski način življenja vaščanov. Čeprav se ljudje na vasi manj družijo kot nekoč, pa so ti vseeno bolj povezani med seboj kot ljudje v mestih (Barbič, 1996).

Glede povezovanja oz. sodelovanja žene, moža in ostalih članov kmečke družine pri odločanju o stvareh, ki zadevajo samo družino, gospodinjstvo in kmetijo pa Barbičeva ugotavlja, da so odnosi v kmečkih družinah vse bolj demokratični, saj se v precejšnjem številu kmečkih družin skupaj dogovarjajo o omenjenih stvareh. Tako kot so se spremenili odnosi znotraj kmečke družine, se je spremenil tudi odnos družbe do kmeta in njegovega poklica. Kmetje svoj poklic, delo in kmečke pridelke veliko bolj cenijo kot družba. (Makarovič, 1991), kajti v slovenski družbi še vedno prevladuje vrsta, sicer v preteklosti utemeljenih stereotipov o » trdnem in umazanem delu«, nizkem dohodku, o življenju brez dopusta in razvedrila. Res je, da imajo nekateri pomisleki do dela na kmetiji in življenja na podeželju še vedno objektivno podlago (pomanjkljiva izobraževalna, socialna in kulturna infrastruktura, slabe možnosti za oddih in zabavo), vendar se tudi na tem področju stvari izboljšujejo. Na splošno družba danes bolj spoštuje poklic kmeta kot nekoč, kar pa je verjetno pripisati tudi temu, da so kmetje vedno bolj izobraženi (Barbič, 2005). Kmetom in ostalim prebivalcem podeželja vedno bolj finančno in s strokovnimi nasveti pomaga tudi država, katere organi delujejo v skladu s Programom razvoja podeželja Republike Slovenije za obdobje 2007–2013, na podlagi katerega se za razvoj podeželja črpajo tudi sredstva iz Evropskega kmetijskega sklada za razvoj podeželja, ki podpira gospodarsko prestrukturiranje kmetijstva in razvoj podeželja.

2.9 OPIS OBMOČJA

Izbrane TK se nahajajo na škofjeloškem območju, katerega sestavljajo občine Škofja Loka, Gorenja vas – Poljane, Žiri in Železniki, ki skupaj zavzemajo 511 km² in v katerih živi 59933 prebivalcev (Občina Škofja Loka (2006), Občina Gorenja vas – Poljane (2006), Občina Žiri (2006), Občina Železniki (2006), Statistični urad Republike Slovenije (2007)). To območje zavzema hribovit svet, ki se razteza nad dolinama obeh Sor ter pripada zahodnemu predalpskemu hribovju in ravninsko – dolinski svet, ki obsega Poljansko in Selško dolino ter Sorško polje (Lokalna ..., 2007).

Za diplomsko nalogo smo izbrali deset TK, ki se nahajajo znotraj škofjeloškega območja in sicer v naslednjih vaseh: Vinharje, Četena Ravan, Zapreval, Sv. Lenart, Jarčje Brdo, Spodnja Sorica, Davča in Crngrob.

Vas Vinharje se nahaja na prisojnim slemenu v Polhograjskem hribovju, v kateri se vsako leto, enkrat v mesecu juliju, srečajo ljudski pevci in godci, ki obujajo stare slovenske ljudske pesmi (Lokalna ..., 2007).

Vasi Četena Ravan, Zapreval, Sv. Lenart nad Lušo in Jarčje Brdo se nahajajo v škofjeloškem hribovju in so odlična izhodišča za razne označene sprehajalne, planinske in kolesarske poti. Skozi gozdove teh vasi vodi tudi gozdna učna pot, z vzletišča na Starem vrhu pa lahko letite z zmaji ali pa jadrate s padalom. V avgustu na Starem vrhu poteka tudi dan oglarjev, kjer obiskovalcem prikažejo pridobivanje oglja in njegovo uporabnost. Pozimi pa vse ljubitelje zimskih radosti pritegne sankališče Mišouk in smučišče Stari vrh, kjer se vsako leto prireja tekmovanje v smučanju z zelo staro smučarsko opremo ter tekmovanje Pokal Loka, na katerem se pomerijo najboljši mladi smučarji iz številnih držav.

Vas Davča je največja slovenska vas. Znana je po neokrnjeni naravi in hudourniku Davščica s svojimi slapovi in kotli. V Davči so samotne kmetije, ki so raztresene od Porezna pa do Blegoša. Davča z okoliškimi vrhovi nudi turistu veliko možnosti za sprehode in vzpone na različne planine, s katerih se ponuja prelep razgled proti gorenjski in primorski pokrajini. Za popestritev življenja v Davči poskrbijo z večkrat letno prirejenimi vaškimi veselnicami in etnografsko prireditvijo Dan teric, kjer obiskovalcem pokažejo, kako so včasih predelovali lan. Največ obiskovalcev ima Davča v zimskem času, saj je na pobočjih Črnega vrha, hribu nad sotesko Davča, urejeno eno najmodernejših smučišč v Sloveniji (Prezelj, 2006).

Vas Crngrob leži na vzhodnem vznožju Loškega pogorja in na zahodnem obrobju Sorškega polja (Florjančič, 1998). Vas obdaja prelepa okolica z njivami, travniki in gozdovi, s studenci ter potoki (Porenta - Aleš, 1998). Vas je danes najbolj znana po božjepotni crngrobski cerkvi, ki je ena najlepših gotskih cerkva v Sloveniji. Tudi iz te vasi so urejene pohodniške in planinske poti, ki turista vodijo po škofjeloškem pogorju, zelo blizu vasi pa se nahajata tudi mesti Kranj in Škofja Loka.

Vas Sorica je največja vas ratitovškega pogorja. Deli se na Zgornjo in Spodnjo Sorico. Okolica Sorice je valovito prepredena s travniki, njivami in macesnovimi gaji. Središče vasi je v Spodnji Sorici, kjer je tudi rojstna hiša slikarja Ivana Groharja (Planina, 1976), urejena v muzej. V njej se odvijajo tudi glasbene in likovne delavnice. V okolici vasi je speljano mnogo pohodniških poti. Skozi vas nas popelje cesta tudi do smučišča Soriška planina.

Obiskovalci TK si lahko svoje počitnice na TK popestrijo tudi z raznimi športnimi aktivnostmi, obiskom ter ogledom raznih prireditev, kulturnih ter naravnih znamenitosti, ki jih v tem okolju ne manjka. Daleč pa niso ne Kranj kot tudi Bled, Bohinj in Ljubljana, ki imajo ravno tako veliko naravnih in kulturnih znamenitosti vrednih ogleda.

3 MATERIALI IN METODE

3.1 ANKETA

Za pridobitev podatkov za diplomsko nalogo smo uporabili anketno metodo. Anketni vprašalnik je sestavljen iz 18 vprašanj, ki so bila tako zaprtega kot odprtega tipa. Prvih 11 vprašanj se nanaša na TK in njeno ponudbo, 12. vprašanje se nanaša na življenje na podeželju – predvsem na življenje kmeta/kmetice v dandanašnjem času, medtem ko se zadnjih 6 vprašanj nanaša na podatke o anketirancu/-ki.

3.2 IZVEDBA ANKETA

Zbiranje podatkov je potekalo v času od 17. 7. 2006 do 3. 11. 2006, na desetih TK znotraj škofjeloškega območja. Anketirali smo samo tiste goste, ki so na izbrani TK prenočili vsaj enkrat. Za tak izbor anketirancev² smo se odločili zato, ker so enodnevni gostje predvsem tisti gostje, ki na TK pridejo predvsem zaradi hrane in pijače in jih ostala ponudba TK niti ne zanima, niti zanj po vsej verjetnosti ne vedo. Zato bi bilo nesmiselno te goste spraševati, kako so zadovoljni s celotno ponudbo, ker odgovori ne bi bili objektivni, objektivno bi lahko ocenili samo ponudbo hrane. Ankete so bile anonimne. Da pa bi še dodatno zagotovili anonimnost anketirancev, so ti zraven vsake ankete dobili priloženo ovojnico, v katero so nato zalepili svojo rešeno anketo in jo oddali lastniku ali pa v zato namenjeno škatlo. Z večino lastnikov TK smo se dogovorili, da so svojim gostom sami dali ankete ob njihovem prihodu, ki so jih nato v času svojega dopusta na TK izpolnili in jih tudi vrnili lastniku TK ali oddali v za to namenjeno škatlo. Na posameznih kmetijah smo se z lastniki TK dogovorili, da so nas o prihodu svojih gostov predhodno obvestili po telefonu. Nato smo goste osebno poprosili za njihovo sodelovanje in jim razložila pomen ankete ter jim nato ankete tudi izročili skupaj z ovojnicami. Te so v času svojega dopusta izpolnili in izpolnjene oddali v zalepljeni ovojnici. Vseh anketirancev, v desetih TK, je bilo skupno 92. Iz preglednice 2 je razvidno, koliko anketirancev smo anketirali na posamezni TK.

Preglednica 2: Število anketirancev na posamezni TK v letu 2006 na širšem škofjeloškem območju

Ime TK	TK1	TK2	TK3	TK4	TK5	TK6	TK7	TK8	TK9	TK10	Vse TK
Število anketirancev na posamezni TK	22	10	6	5	6	6	9	9	16	3	92

3.3 OBDELAVA PODATKOV

Podatke smo analizirali z uporabo opisnih statistik, pri odprtih vprašanjih pa smo odgovore analizirali tudi v skladu s pravili kvalitativne metodologije. Rezultate smo prikazali v preglednicah in grafih, pri čemer smo uporabili program Microsoft Office Excel.

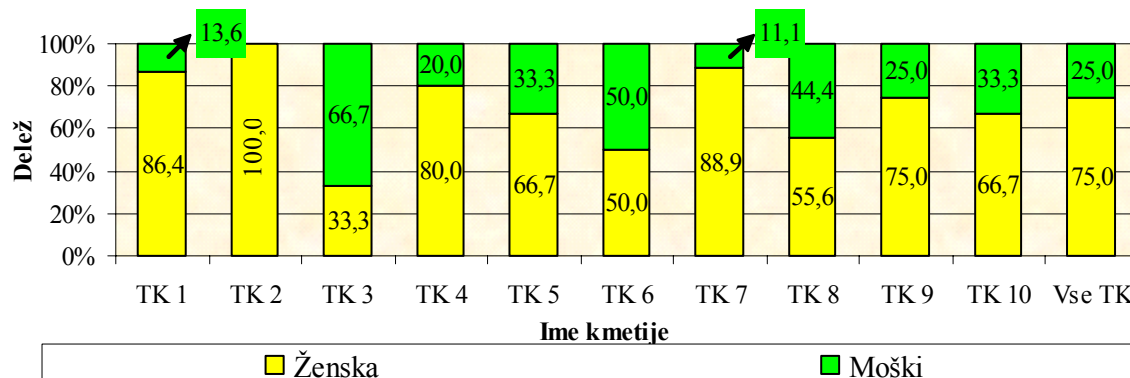
---

² Množinska raba izraza anketiranci v vseh sklonih, se nanaša tako na moški kot ženski spol.

4 REZULTATI

4.1 PODATKI O ANKETIRANCU/-KI

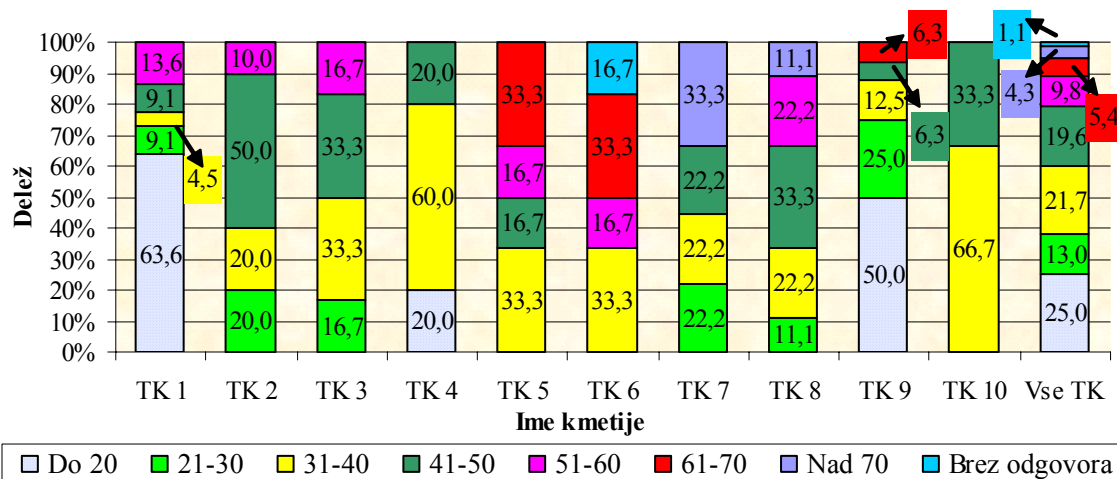
➤ Spol anketirancev

Slika 1: Spol anketirancev na posamezni TK v letu 2006

Iz slike 1 je razvidno, da je bilo 75 odstotkov anketirancev na vseh desetih TK ženskega spola, ostalih 25 odstotkov pa moškega spola. Na vseh TK, razen na TK3, je bila večina vseh anketirancev ženskega spola. Na TK2 so na naše ankete odgovarjale samo osebe ženskega spola.

➤ Starost anketirancev

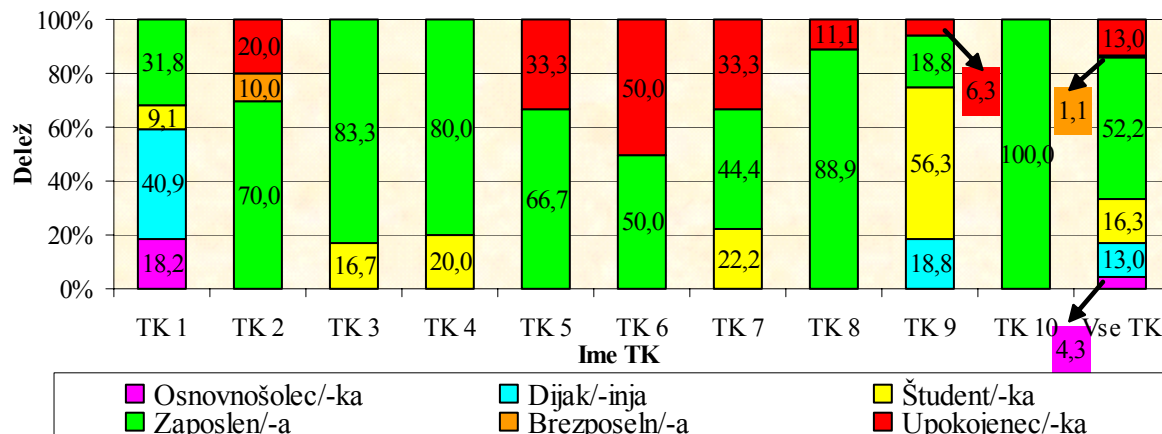

Slika 2: Starost anketirancev na posamezni TK v letu 2006

Iz slike 2 je razvidno, da je bilo največ (25 odstotkov) anketirancev z vseh desetih TK starih do 21 let. Sledi jim skupina anketirancev, ki so bili stari 31.-41. leta in med vsemi anketiranci predstavljajo 21,7 odstotkov. Nato je bilo 19,6 odstotkov anketirancev starih 41.-51. leta, 13 odstotkov anketirancev je bilo starih 21.-31. leta, 9,8 odstotkov anketirancev pa je bilo starih 51.-61. leta. Manjši delež anketirancev (5,4 odstotkov) je bilo starih 61.-71. leta. Najmanjši delež anketirancev (4,3 odstotkov) pa je bilo starih nad sedemdeset let, medtem ko 1,1 odstotek anketirancev na to vprašanje ni odgovorilo.

Iz slike 2 je razvidno tudi to, da so imele najbolj raznoliko starostno strukturo TK1, TK8 in TK9, saj so njihovi anketiranci spadali v pet različnih starostnih kategorij. Najmanj raznoliko starostno strukturo pa je imela TK10, saj so njeni anketiranci spadali samo v dve različni starostni kategoriji.

➤ Status anketirancev

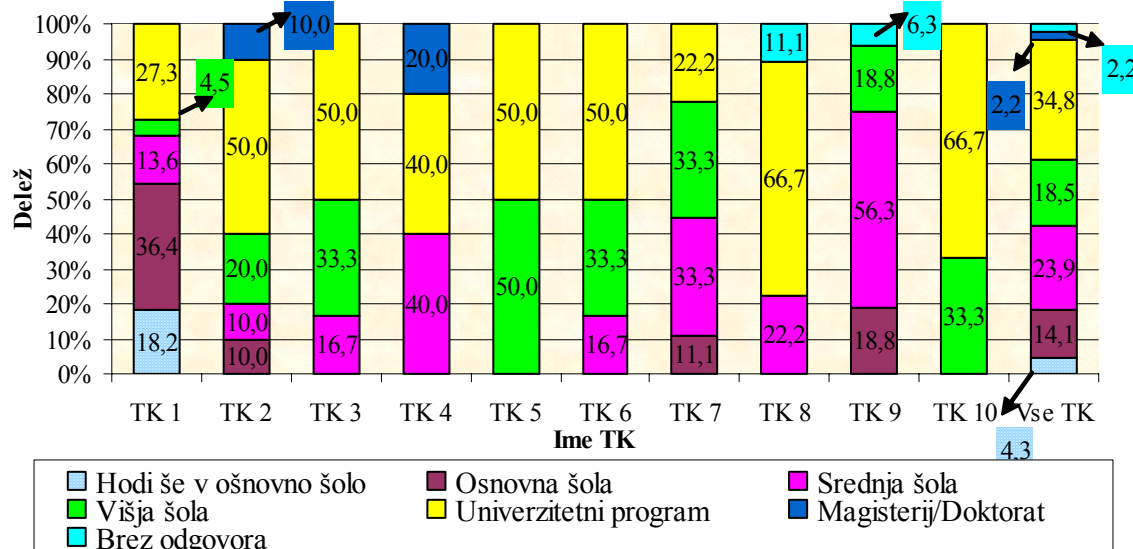

Slika 3: Status anketirancev na posamezni TK v letu 2006

Največ anketirancev (52,2 odstotkov) z vseh desetih TK je bilo zaposlenih, 16,3 odstotkov anketirancev je bilo študentov, 13 odstotkov anketirancev pa je bilo dijakov oz. dijakinj. Enak delež anketirancev (13 odstotkov) je bilo upokojenec/-k. Najmanjši delež anketirancev (1,1 odstotek) pa je bil brezposeln.

Iz slike 3 je razvidno tudi to, da sta imeli najbolj raznoliko statusno strukturo TK1 in TK9, saj so njihovi anketiranci spadali v štiri različne statusne razrede. Najmanj raznoliko statusno strukturo pa je imela TK10, kjer so imeli vsi njeni anketiranci enak status – zaposlena oseba.

➤ Najvišja dosežena stopnja izobrazbe anketirancev

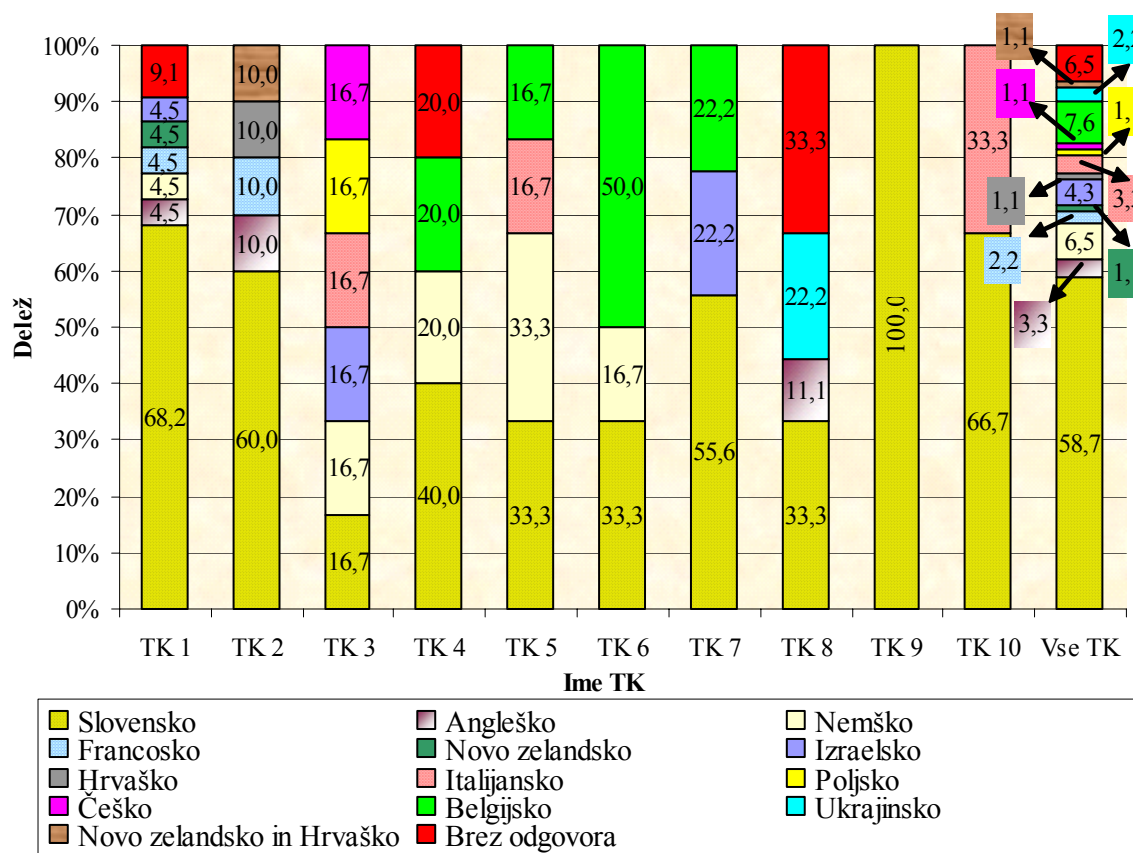

Slika 4: Najvišje dosežena stopnja izobrazbe anketirancev na posamezni TK v letu 2006

Skoraj ena petina anketirancev (18,4 odstotkov) z vseh desetih TK je imela opravljeno osnovno šolo ali pa so vanjo še hodili. Sledijo anketiranci (23,9 odstotkov), ki so imeli opravljeno srednjo šolo. Višjo šolo je imelo opravljenih 18,5 odstotkov anketirancev, univerzitetni program 34,8 odstotkov anketirancev, magisterij oz. doktorat pa 2,2 odstotka anketirancev.

Iz slike 4 lahko tudi razberemo, da sta imeli najbolj raznoliko izobrazbeno strukturo anketirancev TK1 in TK2, saj so njuni anketiranci pripadali kar šestim različnim izobrazbenim stopnjam. Najmanj raznoliko izobrazbeno strukturo anketirancev je imela TK10, saj so vsi njeni anketiranci pripadali dvema različnima izobrazbenima stopnjama.

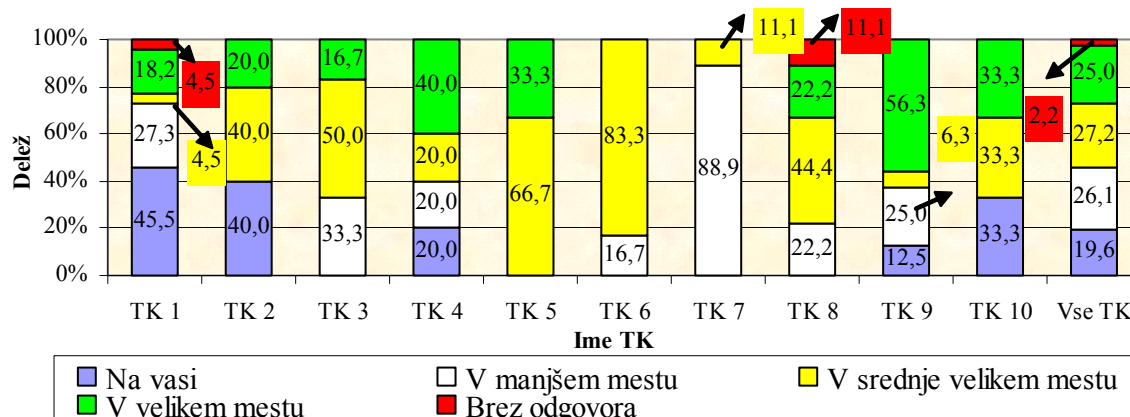
➤ Državljanstvo anketirancev

Slika 5: Državljanstvo anketirancev na posamezni TK v letu 2006

Malo več kot polovica (58,7 odstotkov) anketirancev z vseh desetih TK je bilo Slovencev, 34,5 odstotkov anketirancev je bilo tujcev, 6,5 odstotkov anketirancev na to vprašanje ni odgovorilo. Od tujcev je imelo največ anketirancev belgijsko državljanstvo (7,6 odstotkov) ali nemško državljanstvo (6,5 odstotkov), 4,3 odstotkov anketirancev pa izraelsko državljanstvo. Majhen delež anketirancev (3,3 odstotke) je imelo angleško državljanstvo in prav takšen delež anketirancev (3,3 odstotke) italijansko državljanstvo. Sledijo še ostale skupine anketirancev, ki so imele novozelandsko, poljsko, hrvaško ali češko državljanstvo in so med vsemi anketiranci bile zastopane še z manjšimi deleži (z 1,1 odstotkom ali 2,2 odstotkoma). En anketiranec je imel dve državljanstvi – novozelandsko in hrvaško, kar predstavlja 1,1 odstotek anketirancev.

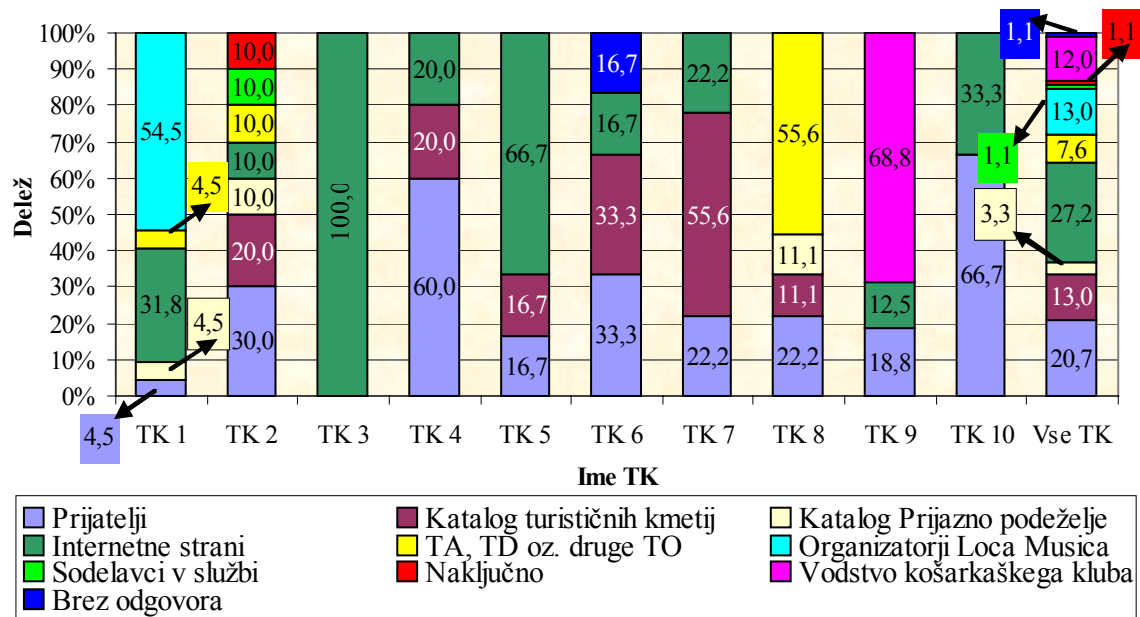
➤ Velikost kraja, kjer živijo anketiranci

Slika 6: Velikost kraja, v katerem živijo anketiranci po posameznih TK v letu 2006

Od anketirancev smo želeli izvedeti tudi, v kako velikem kraju živijo. Največ anketirancev (27,2 odstotkov) z vseh desetih TK prihaja iz srednje velikega mesta, 26,1 odstotkov iz manjšega mesta, 25 odstotkov iz velikega mesta in najmanj - 19,6 odstotkov z vasi, medtem ko 2,2 odstotka anketirancev na to vprašanje ni odgovorilo.

4.2 VIR, IZ/OD KATEREGA SO ANKETIRANCI IZVEDELI ZA IZBRANO TK

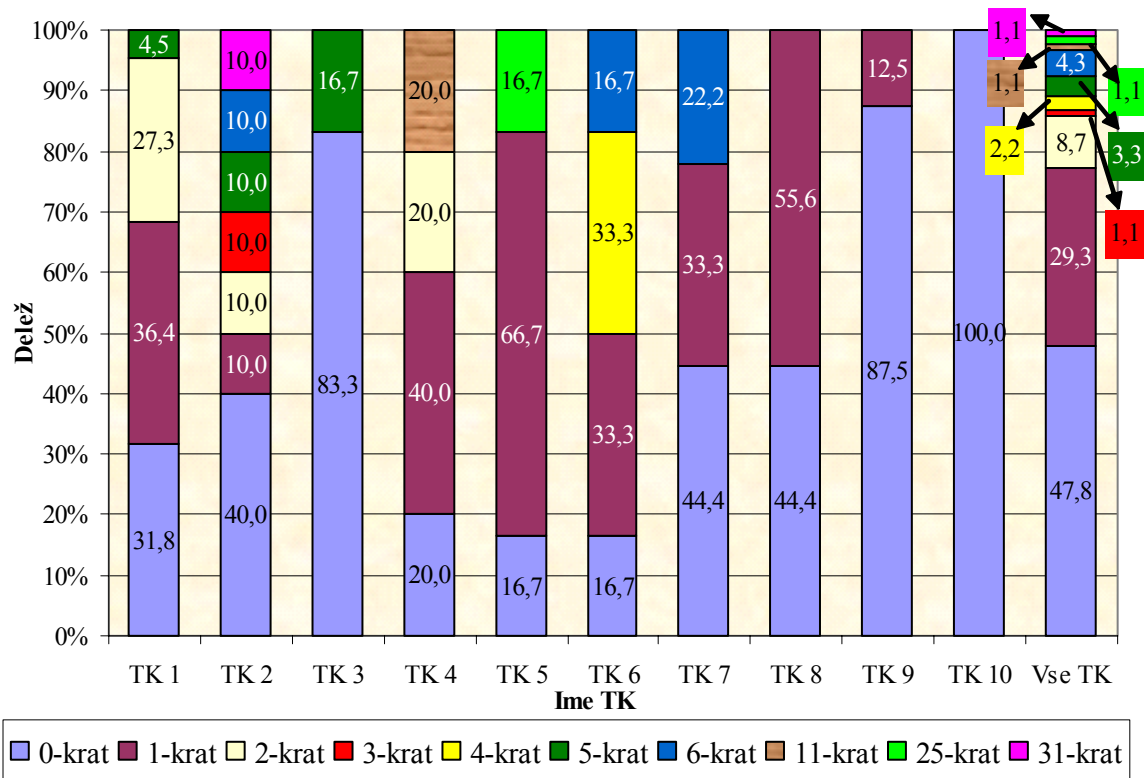

Slika 7: Vir iz/od katerega so anketiranci izvedeli za izbrano TK po posameznih TK, leto 2006
Opomba : TA ~ turistična agencija, TD ~ turistično društvo, TO ~ turistična organizacija

Iz slike 7 je razvidno, da so anketiranci z vseh desetih TK za izbrano TK najpogosteje izvedeli na spletnih straneh (27,2 odstotkov) in od svojih prijateljev (20,7 odstotkov). Za izbrano TK je 13 odstotkov anketirancev izvedelo iz kataloga turističnih kmetij in prav tako 13 odstotkov od organizatorjev glasbene prireditve Loka Musica. Sledijo anketiranci (12 odstotkov), ki so za izbrano TK izvedeli od vodstva košarkaškega kluba. Nekaj anketirancev (7,6 odstotkov) je za TK izvedelo od turističnih agencij, društev oz. drugih turističnih organizacij. Manjši delež anketirancev (3,3 odstotkov) je za izbrano TK

izvedelo iz kataloga Prijazno podeželje. Najmanj anketirancev je za izbrano TK izvedelo od sodelavcev v službi (1,1 odstotek) ali čisto po naključju (1,1 odstotek), medtem ko 1,1 odstotek anketirancev na to vprašanje ni odgovorilo. Iz slike 7 je razvidno, da so anketiranci TK2, v primerjavi z anketiranci drugih TK, zanjo izvedeli iz več različnih virov. Iz danega lahko sklepamo, da je TK2 zelo dobro poskrbela za svojo promocijo v najrazličnejših medijih.

4.3 POGOSTOST PREDHODNIH OBISKOV ANKETIRANCEV NA IZBRANIH TK

Slika 8: Pogostost predhodnih obiskov anketirancev na izbrani TK po posameznih TK, leto 2006

Slika 8 kaže, da je skoraj polovico anketirancev (47,8 odstotkov) z vseh desetih TK prvič na izbrani TK in skoraj tretjina (29,3 odstotkov) drugič. Sledijo jim anketiranci (8,7 odstotkov), ki so na določeni TK tretjič. Naslednja skupina anketirancev (4,3 odstotke) je na izbrani TK sedmič. Manjši delež (3,3 odstotke) anketirancev je na izbrani TK šestič. Še manjši delež (2,2 odstotka) anketirancev je na izbrani TK petič. Vsem tem anketirancem sledijo še skupine anketirancev, ki so na izbrani TK četrtič, dvanajstič, šestindvajsetič ali pa celo dvaintridesetič in vsaka izmed teh skupin predstavlja 1,1 odstotek anketirancev.

Zanimiv je primer TK9, saj je kar 87,5 odstotkov anketirancev te kmetije na njej prvič, ostalih 12,5 odstotkov anketirancev pa drugič. Tak rezultat je po mojem mnenju posledica tega, da se je TK9 resno začela ukvarjati s kmečkim turizmom šele leta 2006.

Zanimiv primer je tudi TK10, saj so vsi anketiranci te TK odgovorili, da so na njej prvič. Tak rezultat je po mojem mnenju mogoče pripisati majhnemu številu anketirancev ali pa tudi temu, da ima sama TK najmanj bogato ponudbo od vseh obravnavanih TK.

4.4 ŠTEVILO DNI, KI SO JIH ANKETIRANCI PREŽIVELI NA TK

Preglednica 3: Število dni, ki so jih anketiranci z vseh desetih TK tokrat preživeli na izbrani TK, leto 2006

ŠTEVILO DNI	Vse TK	
	N	%
2 dneva	11	12,0
3 dni	28	30,4
4 dni	4	4,3
5 dni	15	16,3
6 dni	1	1,1
7 dni	18	19,6
8 dni	7	7,6
10 dni	4	4,3
12 dni	1	1,1
14 dni	1	1,1
34 dni	1	1,1
40 dni	1	1,1
SKUPNO ŠTEVILO ANKET	92	100,0

Iz preglednice 3 je razvidno, da je malo več kot polovica (53,3 odstotkov) anketirancev z vseh desetih TK na posamezni TK preživelo pet in več dni. Štiri dni je na TK preživelo 4,3 odstotkov anketirancev. Skoraj tretjina (30,4 odstotkov) anketirancev je na TK preživela 3 dni, ostalih 12 odstotkov anketirancev pa samo 2 dneva.

4.5 RAZLOGI, ZARADI KATERIH SO SE ANKETIRANCI ODLOČILI ZA IZBRANO TK.

Preglednica 4: Razlogi, zaradi katerih so se anketiranci z vseh desetih TK odločili za dopust na izbrani TK v letu 2006 (Možnih je bilo več odgovorov.)

Razlogi	Vse TK	
	N	%
Umik iz mesta in sproščanje v lepotah narave	48	22,6
Lepa okolica	39	18,4
Dobra in kakovostna hrana	28	13,2
Doživetje kmečkega življenja	19	9,0
Želja spoznati nekaj novega	15	7,1
Priporočila za TK od prijateljev oz. znancev	11	5,2
Nastanitev v okviru poletne šole Loca Musica	11	5,2
Nastanitev v okviru priprav košarkaškega kluba	11	5,2
Veliko možnosti za športne in kulturne aktivnosti na in v okolici TK	8	3,8
Brez odgovora	5	2,4
Dobra in kakovostna pijača	4	1,9
Gostoljubnost gostiteljev	3	1,4
Nastanitev na TK v okviru naravoslovnega tabora za osnovnošolce	2	0,9
Privlačni jih zanimiva arhitektura stavb v vasi, kjer se nahaja TK	1	0,5
Želja po bolj osebnem stiku s Slovenci in njihovo kulturo	1	0,5
Ugodna cena	1	0,5
Prijaznost sovaščanov	1	0,5
Ugodna lega – blizu glavnega mesta Slovenije – Ljubljane	1	0,5
Zaradi tišine, ki vlada na TK in njeni okolici	1	0,5
Želja po spoznavanju novih krajev Slovenije	1	0,5
Možnosti slikanja v naravi	1	0,5
Skupno število anket	212	100,0

Anketirance smo spraševali, zaradi katerih razlogov so se odločili za dopust na izbrani TK. Ker je lahko vsak anketiranec na to vprašanje navedel več razlogov, je bilo skupno število vseh razlogov 212 in ne 92, kot je bilo dejansko število anket/anketirancev.

Anketiranci so najpogosteje navedli, da so se za dopust na izbrani TK odločili, zato:

- ker so se hoteli umaknili iz stresnega življenja v mestu in se sprostiti v lepotah narave (22,6 odstotkov)
- ker jih privlači lepa okolica, v kateri se nahaja TK (18,4 odstotkov),
- ker so zadovoljni s hrano, ki jim jo postrežejo na TK, za katero menijo, da je dobra in kakovostna (13,2 odstotkov),
- ker so želeli doživeti del kmečkega življenja (9 odstotkov),
- ker so hoteli spoznati nekaj novega, kar do sedaj v svojem življenju še niso izkusili (7,1 odstotkov).

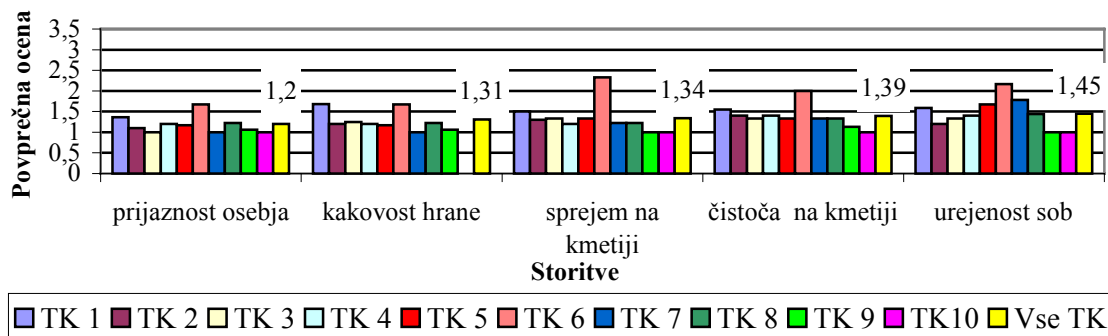
Tem sledi razlog (5,2 odstotkov), da so anketiranci na izbrano TK prišli, ker so jim jo priporočili prijatelji oz. znanci. V enakem deležu (5,2 odstotkov) sta bila zastopana tudi naslednja dva razloga:

- Na določeno TK so prišli, ker so jih tam nastanili organizatorji poletne šole Loca Musica.
- Na določeno TK so prišli, ker jih je na to kmetijo nastanilo vodstvo košarkaškega kluba.

Manj pogosteje (3,8 odstotkov) so anketiranci navedli, da so se za dopust na določeni TK odločili tudi zaradi številnih možnosti za športne in kulturne aktivnosti, ki jih nudijo na TK ali v njeni okolici. Še redkeje (1,9 odstotkov) so anketiranci navedli, da so se za dopust na izbrani TK odločili zaradi dobre in kakovostne pijače. Vsem naštetim razlogom sledi še razlog-gostoljubnost gostiteljev, ki predstavlja 1,4 odstotkov vseh navedenih razlogov. Preostali razlogi, ki so napisani na koncu razpredelnice, so zastopani še z manjšim deležem (z 0,9 odstotkom in z 0,5 odstotkom). Na to vprašanje ni odgovorilo 5 anketirancev, kar predstavlja 2,4 odstotka vseh razlogov.

4.6 OCENITEV STORITEV NA TK S STRANI ANKETIRANCEV

Anketiranci so na lestvici od 1 do 5 ocenjevali storitve, ki jih nudijo na izbrani TK, pri čemer 1 pomeni zelo dobro, 2 dobro, 3 niti dobro niti slabo, 4 slabo in 5 zelo slabo. Pri vsaki storitvi na posamezni TK smo izmed vseh ocen, ki so jih anketiranci pripisali neki določeni storitvi, izračunali njeno povprečno oceno. Te povprečne ocene, za posamezne storitve, na posameznih TK, so vidne na naslednjih štirih slikah.

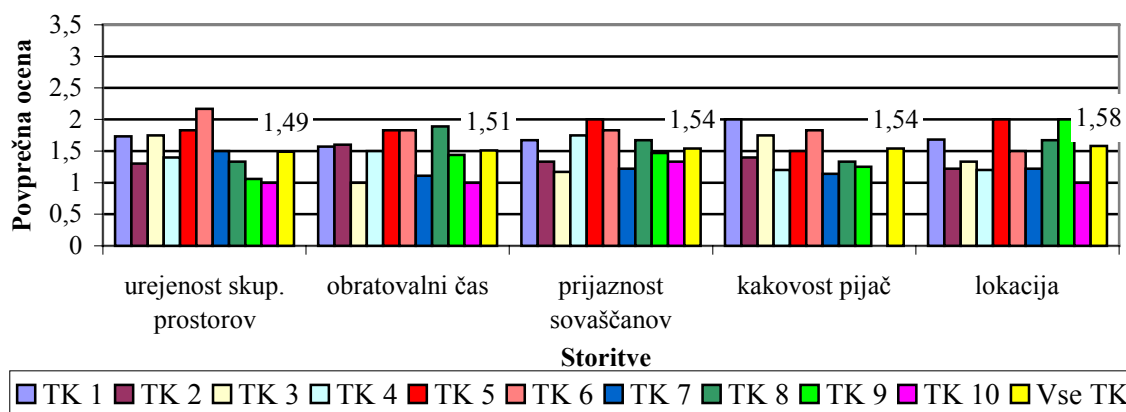

Slika 9: Ocenitev prijaznosti osebja, kakovosti hrane, sprejema, čistoče in urejenosti sob po posameznih TK v letu 2006

Iz slike 9 je razvidno naslednje:

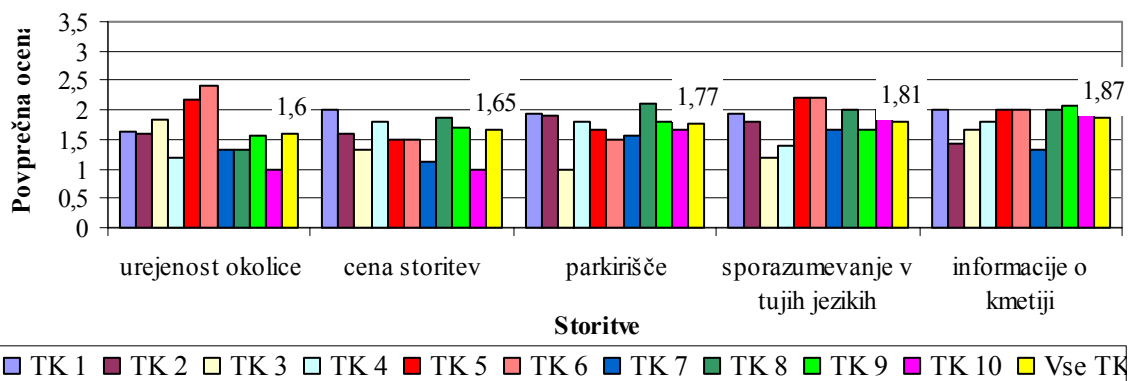
- Anketiranci so bili s prijaznostjo osebja najbolj zadovoljni na TK3, TK7 in TK10, na katerih so prijaznost osebja ocenili s povprečno oceno 1. Najslabše so prijaznost osebja ocenili anketiranci na TK6 (povprečna ocena 1,67).
- Kakovost hrane so anketiranci najbolje ocenili na TK7 (povprečna ocena 1), najslabše pa na TK1 (povprečna ocena 1,68) in TK6 (povprečna ocena 1,67), medtem ko na TK10, anketiranci na to vprašanje niso odgovorili.
- S sprejemom na TK so bili najbolj zadovoljni anketiranci na TK9 in TK10, na katerih dveh so sprejem ocenili s povprečno oceno 1. Najmanj pa so bili s sprejemom zadovoljni anketiranci na TK6, kjer je bila povprečna ocena sprejema 2,33.
- Čistočo na TK so anketiranci najbolje ocenili na TK10 (povprečna ocena 1), najslabše pa na TK6 (povprečna ocena 2).
- Urejenost sob na TK so anketiranci najbolje ocenili na TK9 in TK10, na katerih dveh je bila urejenost sob ocenjena s povprečno oceno 1. Najslabše pa so urejenost sob ocenili anketiranci na TK6 (povprečna ocena 2,17).

Slika 10: Ocenitev urejenosti skupnih prostorov, obratovalnega časa, prijaznosti sovaščanov, kakovosti pijač in lokacije po posameznih TK v letu 2006

Iz slike 10 je razvidno sledeče:

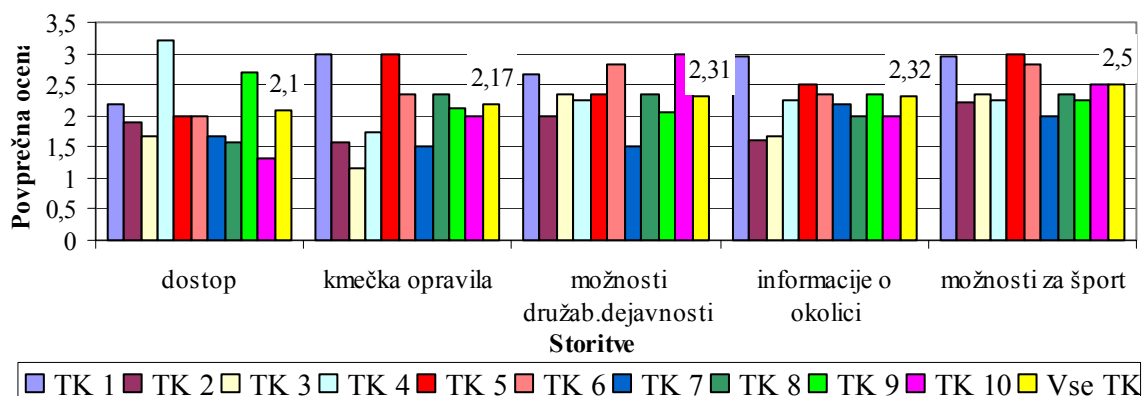
- Urejenost skupnih prostorov na TK so anketiranci najbolje ocenili na TK10 (povprečna ocena 1), najslabše pa na TK6 (povprečna ocena 2,17).
- Obratovalni čas TK so anketiranci najbolje ocenili na TK3 in TK10, saj so na obeh TK obratovalni čas ocenili s povprečno oceno 1. Najslabše pa so anketiranci obratovalni čas ocenili na TK8 (povprečna ocena 1,89).
- Prijaznost sovaščanov v vasi, kjer se nahaja izbrana TK, so anketiranci najbolje ocenili na TK3 (povprečna ocena 1,17), najslabše pa na TK5 (povprečna ocena 2).
- Kakovost pijač, ki jo svojim gostom nudijo na TK, so anketiranci najbolje ocenili na TK7 (povprečna ocena 1,14), najslabše pa na TK1 (povprečna ocena 2). Na TK10 anketiranci na to vprašanje niso odgovorili.
- Lokacijo TK so anketiranci najbolje ocenili na TK10 (povprečna ocena 1), najslabše pa na TK5 in TK10, na katerih dveh je povprečna ocena lokacije 2.

Slika 11: Ocenitev okolice, cen storitev, urejenosti parkirišč, gostiteljevega znanja tujih jezikov in informacij o TK po posameznih TK v letu 2006

Iz slike 11 je razvidno sledeče:

- Urejenost okolice TK so anketiranci najbolj ocenili na TK10 (povprečna ocena 1), najslabše pa na TK6 (povprečna ocena 2,4).
- Cene storitev, ki jih nudijo na TK, so anketiranci najbolj ocenili na TK10 (povprečna ocena 1), najslabše pa na TK1 (povprečna ocena 2).
- Urejenost parkirišč, ki jih na TK nudijo svojim gostom, so anketiranci najbolj ocenili na TK3 (povprečna ocena 1), najslabše pa na TK8 (povprečna ocena 2,11).
- Z gostiteljevim znanjem tujih jezikov, so bili anketiranci najbolj zadovoljni na TK3 (povprečna ocena 1,2), najmanj pa na TK5 in TK6, na katerih dveh je bila povprečna ocena znanja tujih jezikov 2,2.
- Količino in kvaliteto informacij, ki so jih dobili o posamezni TK, še preden so prišli na njo, so anketiranci najbolj ocenili na TK7 (povprečna ocena 1,33), najslabše na TK9 (povprečna ocena 2,07).

Slika 12: Ocenitev dostopa do TK, možnosti sodelovanja pri kmečkih opravilih, možnosti družabnih dejavnosti na TK, informacij o okolici in možnosti za šport na TK po posameznih TK v letu 2006

Iz slike 12 je razvidno sledeče:

- Z dostopom oz. potjo do TK so bili najbolj zadovoljni na TK10 (povprečna ocena 1,33), najmanj pa na TK4 (povprečna ocena 3,2).
- Najbolj so bili anketiranci, z možnostjo sodelovanja pri kmečkih opravilih, zadovoljni na TK3 (povprečna ocena 1,17), najmanj pa na TK1 in TK5, na katerih je bila povprečna ocena 3.

- Z možnostmi za družabne dejavnosti, ki so jih nudili na TK, so bili anketiranci najbolj zadovoljni na TK7 (povprečna ocena 1,5), najmanj pa na TK10 (povprečna ocena 3).
- Pod informacijo o okolici je bilo mišljeno, kako so bili anketiranci zadovoljni z obveščanjem gostiteljev TK o dejavnostih in dogodkih, ki so potekali v okolici TK. Z omenjenim so bili najbolj zadovoljni na TK2 (povprečna ocena 1,6), najmanj pa na TK1 (povprečna ocena 2,95).
- Z možnostmi za šport na TK so bili najbolj zadovoljni na TK7 (povprečna ocena 2), najmanj pa na TK5 (povprečna ocena 2,95).

Na vseh štirih slikah je pri vsaki izmed storitev z rumenim stolpcem prikazana tudi skupna povprečna ocena za vseh deset TK. Pove nam, kako so bili na splošno vsi anketiranci na vseh desetih obravnavanih TK zadovoljni z določeno storitvijo. Iz rumenih stolpcev je možno razbrati sledeče: Storitve, ki so jih gostitelji na TK ponudili svojim gostom, kot so: prijaznost osebja, kakovost hrane, sprejem na TK, čistoča na TK, urejenost in opremljenost sob oz. apartmajev, urejenost in opremljenost skupnih prostorov, obratovalni čas TK, prijaznost sovaščanov, kakovost pijač, lokacija TK, urejenost okolice, cena storitev, urejenost parkirišč, sporazumevanje gostiteljev z gosti v tujih jezikih in informacije o TK; imajo skupne povprečne ocene od 1,2 do 1,87. Iz tega sledi, da je bila večina anketirancev s temi storitvami na vseh desetih TK zelo zadovoljna. Tem storitvam so sledile naslednje storitve: dostop/pot do TK, možnost sodelovanja pri kmečkih opravilih, možnosti družabnih dejavnosti, informacije o okolici (obveščanje o dejavnostih in dogodkih v okolici TK) in možnosti za šport, katerih skupna povprečna ocena je segala od vrednosti 2,1 do 2,5, iz česar je moč sklepati, da je bila večina anketirancev s temi storitvami na vseh TK zadovoljna.

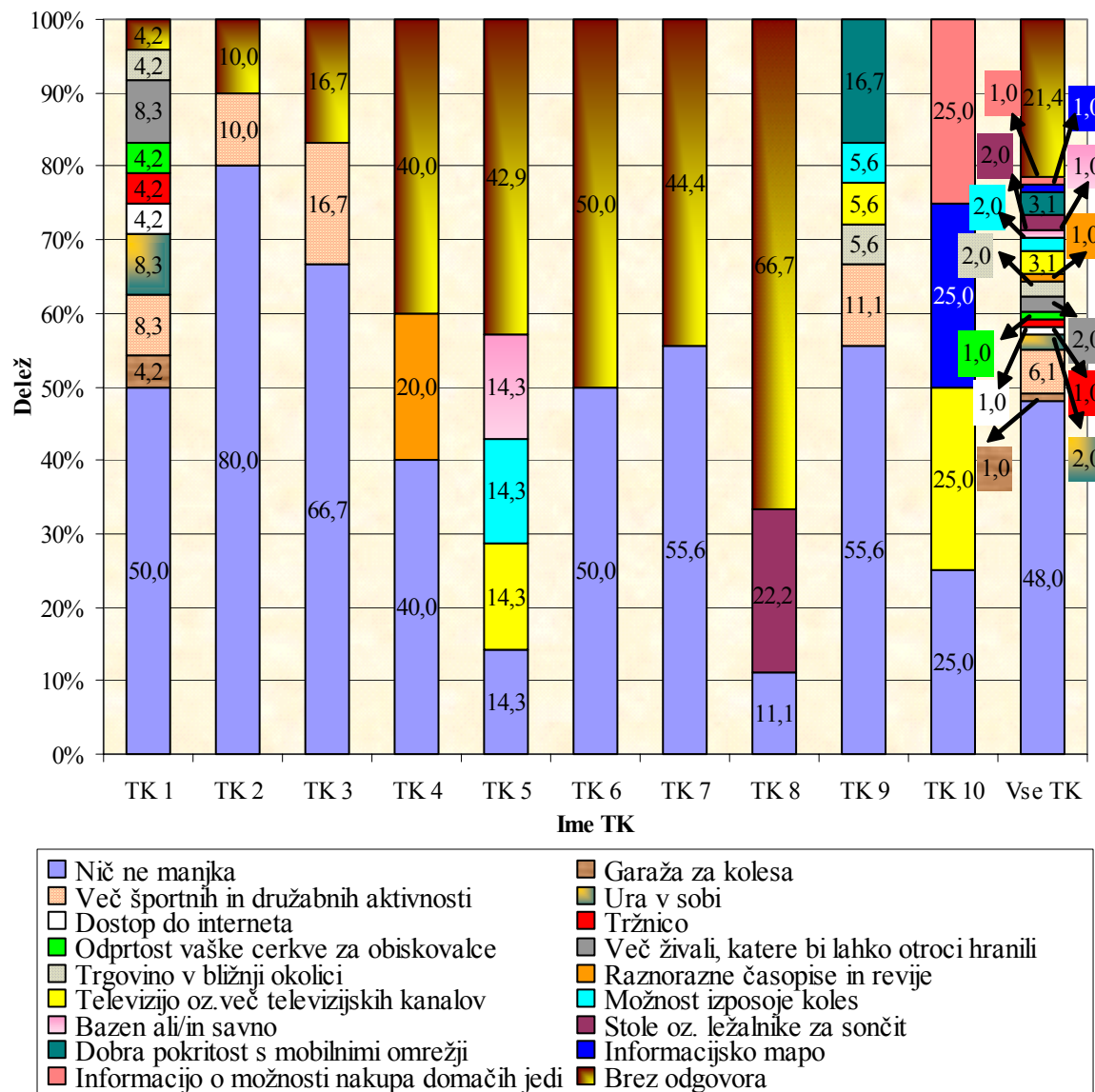
Preglednica 5: Povprečna ocena vseh storitev z lestvice od 1 (zelo dobro) do 5 (zelo slabo) na posamezni TK v letu 2006

Ime kmetije	Povprečna ocena vseh storitev
K10	1,34 (zelo dobro)
K7	1,42 (zelo dobro)
K3	1,47 (zelo dobro)
K2	1,53 (zelo dobro)
K9	1,64 (zelo dobro)
K4	1,66 (zelo dobro)
K8	1,66 (zelo dobro)
K5	1,91 (zelo dobro)
K1	1,98 (zelo dobro)
K6	2,05 (dobro)

Zanimalo nas je tudi, kako so bili vsi anketiranci določene TK na splošno zadovoljni z vsemi storitvami, ki so jih bili deležni na določeni TK. Zato smo pri vsaki posamezni TK izračunali povprečno oceno vseh storitev, ki jih nudijo na njej. Te povprečne ocene vseh storitev na posamezni TK so prikazane v preglednici 5, iz katere je razvidno, da se vrednosti povprečnih ocen vseh storitev na posamezni TK gibljejo od 1,34 pa do 2,05. Anketiranci so bili na vseh

desetih TK, z vsemi storitvami zelo zadovoljni (TK10, TK7, TK3, TK2, TK9, TK4, TK8, TK5, TK1) ali pa zadovoljni (na TK6). Iz preglednice 5 lahko razberemo, da so bili s storitvami najbolj zadovoljni na TK10 (povprečna ocena vseh storitev 1,34), najmanj pa na TK6 (povprečna ocena vseh storitev 2,05).

4.7 KAJ ANKETIRANCI POGREŠAJO V PONUDBI TK IN NJENE OKOLICE

Slika 13: Stvari, ki jih anketiranci pogrešajo v ponudbi posamezne TK in njene okolice v letu 2006

Zanimalo nas je, ali anketiranci na TK kaj pogrešajo oz. bi pričakovali v ponudbi same TK in širše okolice. To vprašanje je bilo odprtega tipa, kar pomeni, da je lahko vsak izmed anketirancev navedel več stvari, zato je bilo skupno število vseh navedenih stvari 98 in ne 92, kot je bilo dejansko število anket/anketirancev.

Najpogosteje so anketiranci (48,0 odstotkov) z vseh desetih TK pri tem vprašanju navedli, da ne pogrešajo ničesar. Najpogostejša stvar (6,1 odstotkov), ki so jo anketiranci pogrešali v ponudbi TK in njene okolice, je bila želja po več športnih in družabnih dejavnostih. Tema najpogosteje omenjenima stvarima sledi tudi želja (3,1 odstotkov), da bi imeli na TK možnost gledanja televizije oz. da bi bilo na televiziji več televizijskih programov. V enakem deležu (3,1 odstotkov) so anketiranci pogrešali oz. bi pričakovali dobro pokritost z mobilnimi omrežji. Tukaj naj omenim, da so bili vsi ti anketiranci nameščeni na TK9.

Vsem že naštetim stvarjem sledijo še: ura v sobi, možnost izposoje koles, stoli oz. ležalniki za sončenje, garaža za kolesa ..., ki pa so med vsemi stvarmi, ki so jih anketiranci pogrešali oz. bi jih pričakovali v sami ponudbi TK in njene širše okolice, zastopane s dvema ali enim odstotkom. Vse naštetu se vidi na sliki 13.

S slike 13 lahko tudi vidimo, da največ različnih stvari pogrešajo anketiranci na TK1. Nič pa anketiranci ne pogrešajo na TK6 in TK7, kar pomeni, da so z dano ponudbo kmetije in širše okolice zelo zadovoljni.

4.8 ŠTEVILO DRUŽINSKIH ČLANOV, KI SO NA TK PRIŠLI SKUPAJ Z ANKETIRANCEM/-KO

Preglednica 6: Število anketirancev z vseh desetih TK glede na število članov družine, ki so prišli z njimi na izbrano TK v letu 2006

Število družinskih članov, ki so na TK prišli zraven anketiranca.	Število anketirancev z vseh desetih TK, ki so na TK prišli sami ali pa skupaj s enim, dvema, tremi, štirimi ali petimi družinskimi člani.	
	N	%
0	44	47,8
1	25	27,2
2	11	12,0
3	10	10,9
4	1	1,1
Brez odgovora	1	1,1
Število vseh anketirancev	92	100,0

Iz preglednice 6 lahko razberemo, da je med vsemi 92 anketiranci, največji delež (47,8 odstotkov) tistih anketirancev, ki so na TK prišli sami. Malo več kot četrtina (27,2 odstotkov) anketirancev je na TK prišlo skupaj s še enim družinskim članom. Tem sledijo anketiranci (12 odstotkov), ki so na TK prišli s še dvema družinskima članoma, 10,9 odstotkov anketirancev pa je na TK prišlo s še tremi družinskimi člani. Eden oz. ena od anketirancev, ki med vsemi anketiranci predstavlja (1,1 odstotek) je s seboj pripeljal/-a še štiri družinske člane. Eden oz. ena od njih pa na to vprašanje ni odgovoril/a in ravno tako predstavlja 1,1 odstotek vseh anketirancev.

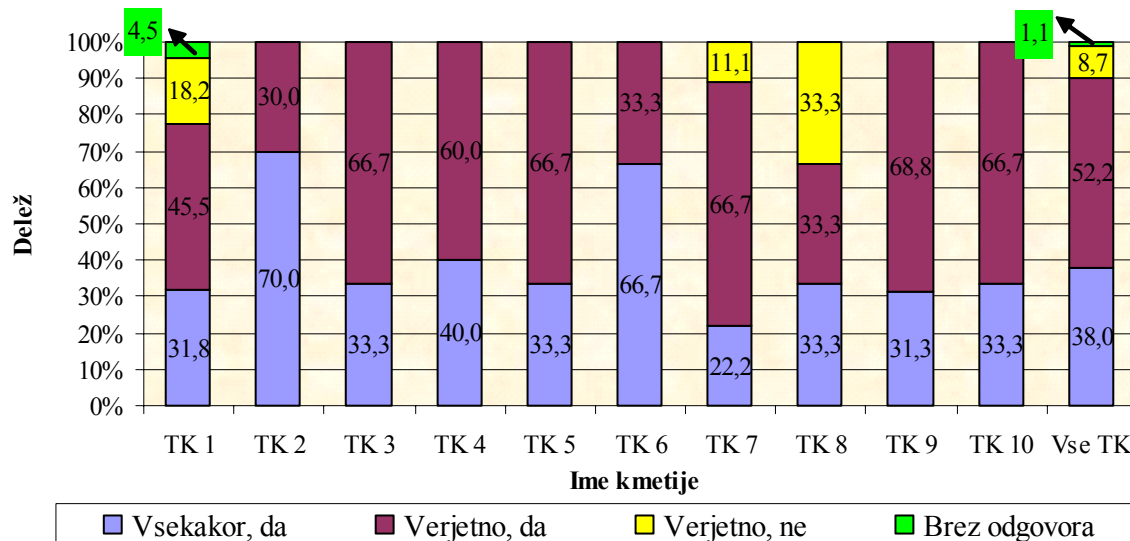
Preglednica 7: Število anketirancev z vseh desetih TK glede na število otrok, starih do 7 let in glede na število otrok, starih 7 – 15 let, ki so prišli z njimi na izbrano TK v letu 2006

	Število anketirancev z vseh desetih TK, ki so na TK prišli z nič, enim ali dvema otrokoma starih do 7 let.		Število anketirancev z vseh desetih TK, ki so na TK prišli z nič, enim ali dvema otrokoma starih 7-15 let.	
	N	%	N	%
0	79	85,9	70	76,1
1	10	10,9	16	17,4
2	2	2,2	5	5,4
Brez odgovora	1	1,1	1	1,1
Število vseh anketirancev	92	100,0	92	100,0

Iz preglednice 7 lahko razberemo, da je 85,9 odstotkov anketirancev z vseh desetih TK na TK prišlo brez otrok starih do 7 let. Veliko manjši delež anketirancev (10,9 odstotkov) je na TK prišlo z enim otrokom starim do 7 let. Najmanjši delež anketirancev (2,2 odstotka) je na TK prišlo z dvema otrokoma starima do 7 let, medtem ko en/-a anketiranec/-ka na to

vprašanje ni odgovoril/-a in med vsemi anketiranci predstavlja 1,1 odstotek. Iz preglednice lahko tudi razberemo, da je največji delež anketirancev (76,1 odstotkov) na TK prišlo brez otrok starih 7-16 let. Veliko manjši delež anketirancev (17,4 odstotkov) je s seboj na izbrano TK pripeljalo enega otroka, 5,4 odstotkov anketirancev dva otroka stara 7-16 let. Eden oz. ena od anketirancev, ki med vsemi anketiranci predstavlja 1,1 odstotek, na to vprašanje ni odgovoril/-a.

4.9 VERJETNOST VRNITVE ANKETIRANCEV NA IZBRANO TK

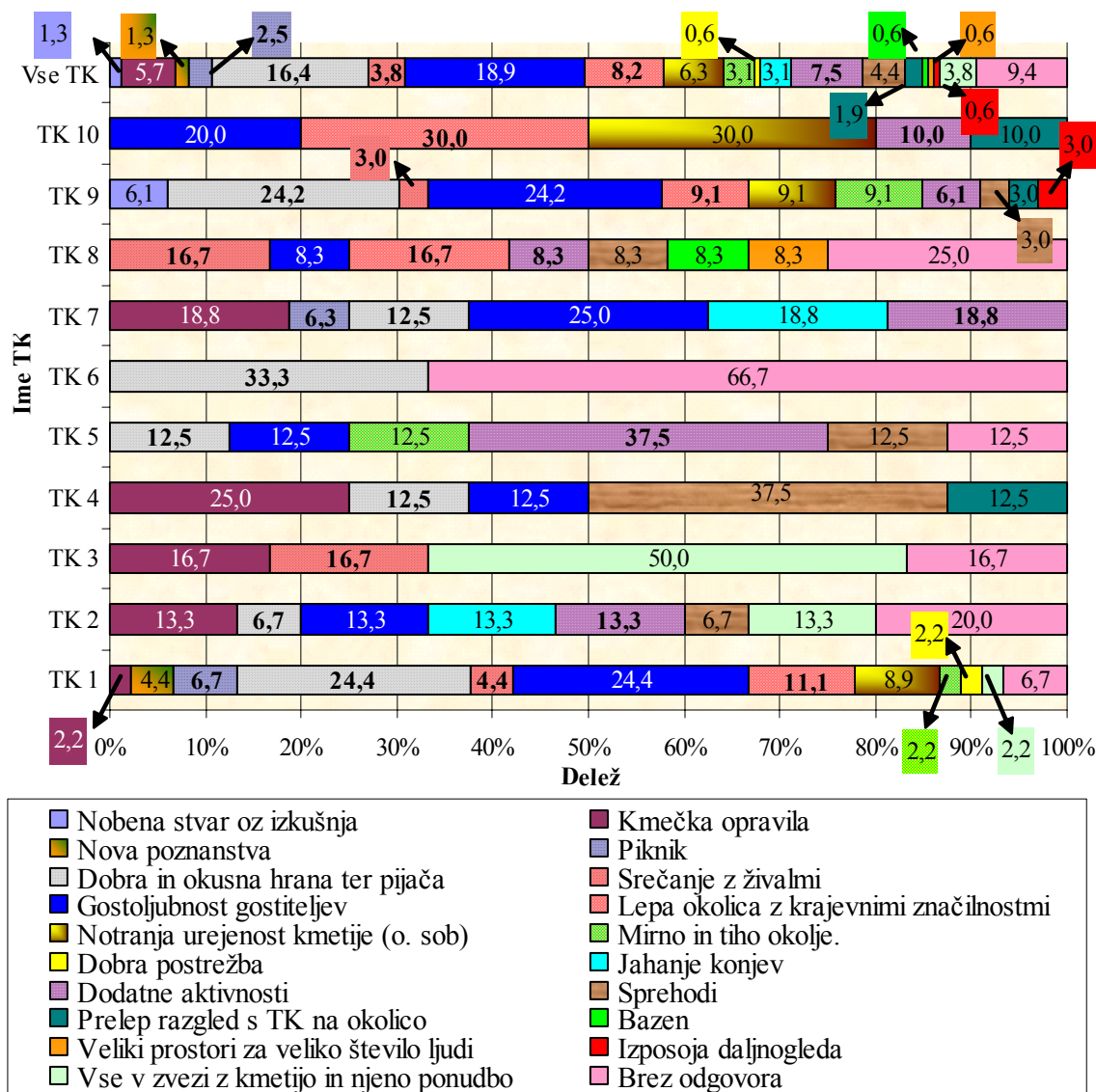

Slika 14: Število anketirancev, ki se bodo zagotovo ali po vsej verjetnosti vrnili na posamezno TK in število anketirancev, ki se na posamezno TK po vsej verjetnosti ne bodo vrnili, leto 2006

Anketirance z vseh desetih TK smo vprašali, če se bodo na izbrano TK še kdaj vrnili. Iz slike 14 je razvidno, da se bo 38 odstotkov anketirancev zagotovo vrnilo na izbrano TK. Malo več kot polovica anketirancev (52,2 odstotka) se bo na izbrano TK verjetno vrnila, 8,7 odstotkov se na izbrano TK verjetno ne bo vrnilo, 1,1 odstotek anketirancev pa na to vprašanje ni odgovorilo.

Iz slike tudi razberemo, da je delež tistih anketirancev, ki se bodo zagotovo vrnili na izbrano TK, največji na TK2 (70 odstotkov anketirancev te TK) in TK6 (66,7 odstotkov anketirancev te TK), medtem, ko je največji delež tistih anketirancev, ki se na TK po vsej verjetnosti ne bodo vrnili, na TK8 (33 odstotkov anketirancev te TK).

4.10 IZKUŠNJE OZ. STVARI, KI BODO ANKETIRANECM POSEBEJ OSTALE V LEPSEM SPOMINU Z DOPUSTA NA TK

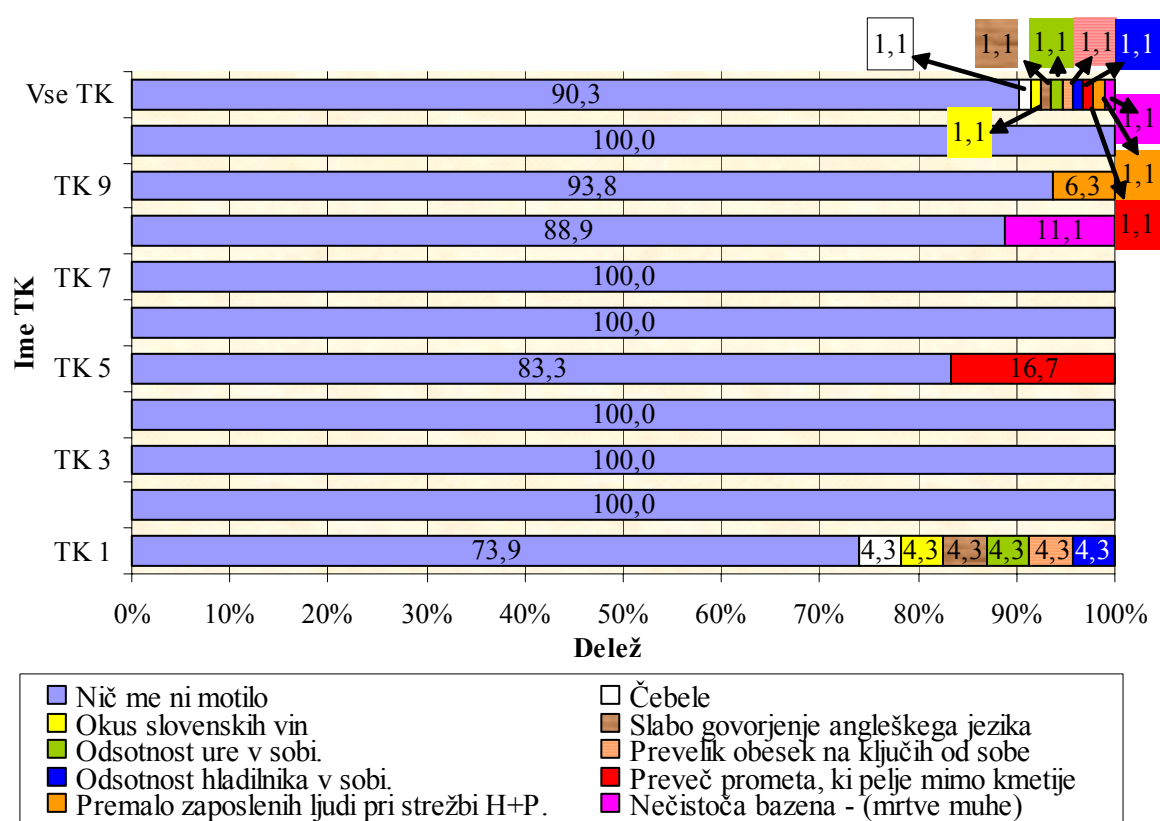
Slika 15: Izkušnje oz. stvari, ki bodo anketirancem posebej ostale v lepem spominu z dopusta na izbrani TK v letu 2006

Opomba : o. sob ~ opremljenost sob

Zanimalo nas je tudi, katera izkušnja oz. kaj jim je posebej ostalo v lepem spominu z dopusta na izbrani TK. Ker je bilo tudi to vprašanje odprtega tipa, je lahko vsak izmed anketirancev pri tem vprašanju navedel več stvari oz. izkušenj, ki mu bodo ostale v lepem spominu, zaradi česar je število vseh navedenih stvari oz. izkušenj 159 in ne 92, kolikor je bilo dejansko število vseh anketirancev. Rezultati teh odgovorov so vidni na sliki 9. Med vsemi navedenimi stvarmi oz. izkušnjami so anketiranci z vseh desetih TK najpogosteje navedli (18,9 odstotkov), da jim bo v najlepšem spominu z dopusta na TK ostala gostoljubnost gostiteljev. Veliko anketirancev je navedlo, da si bodo TK zapomnili po dobri in okusni hrani ter pijači, kar predstavlja 16,4 odstotkov vseh navedenih izkušenj oz. stvari. Tretja najpogostejša stvar, ki so jo navedli anketiranci, je lepa okolica z vsemi njenimi znamenitostmi, kar predstavlja 8,2 odstotkov vseh navedenih izkušenj oz. stvari.

Kar nekaj anketirancev je navedlo, da jim bodo v lepem spominu ostale razne dodatne aktivnosti, ki so jih delali na TK, npr. streljanje z lokom, izdelava punčk, peka kruha, petje in pogovori z gostitelji ..., ki predstavljajo 7,5 odstotkov vseh navedenih izkušenj oz. stvari. Nekaj anketirancev je navedlo, da si bodo TK zapomnili po njeni notranji urejenosti in opremljenosti sob, kar predstavlja 6,3 odstotke od vseh navedenih stvari oz. izkušenj. Nekaj anketirancev je navedlo, da jim bo še posebej v lepem spominu ostalo doživetje, ko so pomagali pri kmečkih opravilih, kar med vsemi navedenimi stvarmi oz. izkušnjami predstavlja 5,7 odstotkov. Vsemu naštetemu sledijo še druge stvari in izkušnje (sprehodi po okolici TK, srečanje z domačimi živalmi, mirno in tiho okolje ...), ki pa so med vsemi stvarmi oz. izkušnjami, ki bodo anketirancem še posebej ostali/-e v lepem spominu, zastopane še z manjšimi deleži, ki skupaj predstavljajo 27,6 odstotkov vseh stvari oz. izkušenj.

4.11 STVARI, KI SO ANKETIRANCE MOTILE MED DOPUSTOM NA IZBRANI TK.

Slika 16: Stvari, ki so anketirance motile med dopustom na izbrani TK v letu 2006

Opomba: H+P ~ hrana in pijača

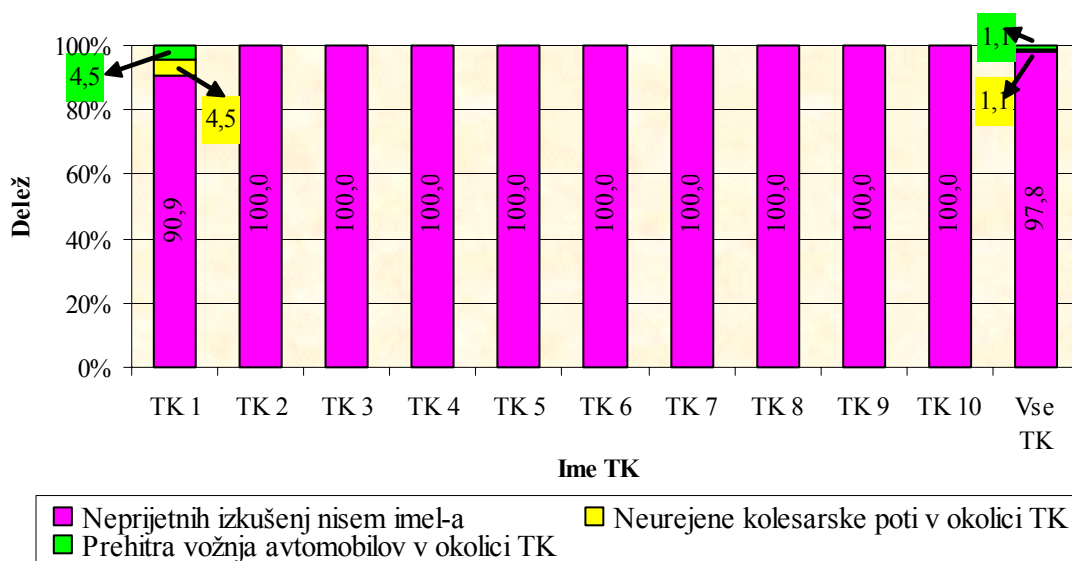
Želeli smo tudi izvedeti, kaj je oz. če je sploh kaj anketirance motilo med dopustom na izbrani TK. Tudi to vprašanje je bilo odprtega tipa in je tako dovoljevalo, da je vsak izmed anketirancev lahko na to vprašanje zopet podal več odgovorov. Vseh navedenih odgovorov je bilo tako 93 in ne 92, kot je bilo dejansko število vseh anketirancev. Najpogosteje so anketiranci na to vprašanje odgovorili, da jih na TK ni nič motilo. Ta odgovor od vseh navedenih odgovorov predstavlja kar 90,3 odstotke. Temu odgovoru sledijo še ostali odgovori, ki nam povedo, da so anketirance na TK motile naslednje stvari: čebele,

odsotnost ure in hladilnika v sobi, prevelik obesek na sobnem ključu, slaba gostiteljeva izgovorjava angleškega jezika, premalo zaposlenih ljudi pri strežbi hrane ter pijače, preveč prometa, ki pelje mimo kmetije, nečistoča bazena – v njem je bilo preveč mrtvih muh, en/ena od anketirancev/-k pa je napisal/-a, da mu/ji ne ustreza okus slovenski vin. Vsi ti omenjeni odgovori so bili med vsemi odgovori zastopani z 1,1 odstotkom in skupaj predstavljajo le 9,7 odstotkov vseh podanih odgovorov.

Največ stvari, ki so motile posamezne anketirance na izbrani TK, so navedli anketiranci TK1, medtem ko anketirance TK2, TK3, TK4, TK6, TK7, in TK10 ni nič motilo.

4.12 NEPRIJETNE IZKUŠNJE, KI SO JIH ANKETIRANCI DOŽIVELI MED DOPUSTOM NA IZBRANI TK

Slika 17: Neprijetne izkušnje, ki so jih anketiranci doživeli med dopustom na izbrani TK v letu 2006

Želeli smo tudi izvedeti, če so anketiranci med svojim dopustom na TK doživeli kakšno neprijetno izkušnjo. Tudi to vprašanje je bilo odprtega tipa, vendar noben od anketirancev ni odgovoril z več kot enim odgovorom, tako, da je število vseh podanih odgovorov enako številu anketirancev. Največ anketirancev (97,8 odstotkov) z vseh desetih TK je odgovorilo, da med dopustom na izbrani TK niso doživeli nobene neprijetne izkušnje. Samo en/ena anketiranec/-ka je za neprijetno izkušnjo navedel/-a prehitro vožnjo avtomobilov v okolici izbrane TK, kar predstavlja 1,1 odstotek vseh anketirancev. En/ena od anketirancev/-k pa je za neprijetno izkušnjo navedel/-a neurejene kolesarske poti v okolici izbrane TK, kar tudi predstavlja 1,1 odstotek vseh anketirancev. Oba/Obe omenjena/-i anketiranca/-ke sta bila/-i nastanjena/-ni na TK1.

4.13 STRINJANJE ANKETIRANCEV Z DOLOČENIMI TRDIVAMI, KI SE VEŽEJO NA ŽIVLJENJE NA PODEŽELJU IN KMEČKO DRUŽINO

Anketirancem smo navedli različne trditve, ki se vse vežejo na življenje na podeželju, na medsebojno povezanost ljudi na vasi oz. povezanost prebivalcev mest in podeželja, predvsem pa se trditve vežejo na življenje kmeta v dandanašnjem času (na njegovo delo, zaslužek in njegov ugled v družbi) ter na odnose med spoloma in na odnose med generacijami v kmečki družini. Te različne trditve so anketiranci ocenjevali na lestvici od 1

do 5, pri čemer 1 pomeni, da se anketiranec/-ka z dano trditvijo zelo strinja, 2 da se strinja, 3 da se niti strinja niti ne strinja, 4 se ne strinja in 5 zelo se ne strinja. Pri vsaki trditvi, na vsaki posamezni TK, smo izmed vseh ocen, ki so jih anketiranci pripisali neki določeni trditvi, izračunali njeno povprečno oceno. Nato smo te dobljene povprečne ocene, za enako trditev z vseh desetih TK sešteli in delili s številom deset, kolikor je bilo vseh obravnavanih TK. Tako smo za določeno trditev z vseh desetih TK dobili eno skupno povprečno oceno, ki nam pove, kako se je z določeno trditvijo strinjala večina anketirancev, z vseh desetih obravnavanih TK. Te skupne povprečne ocene za posamezno trditev so prikazane tudi v preglednici 8.

Preglednica 8: Skupna povprečna ocena za posamezno trditev na lestvici od 1(zelo se strinjam) do 5 (zelo se ne strinjam) z vseh desetih TK v letu 2006

Trditve	Skupna povprečna ocena za posamezno trditev z vseh desetih TK
Ljudje na vasi so med seboj bolj povezani kot ljudje v mestih.	1,63
Delo kmetov je težko in naporno.	1,72
Država bi morala finančno bolj pomagati kmetom.	2,06
Kmetje si dandanes težko zaslužijo svoj vsakdanji kruh.	2,1
Življenje na podeželju je idilično.	2,16
Prebivalci mest in podeželja se med sabo premalo povezujejo.	2,49
Ugled kmetov v družbi je slab.	2,94
Odnosi med generacijami v kmečki družini so patriarhalni.	3,59
Odnosi med spoloma v kmečki družini so neenakopravni.	3,69
Kmetje so v svojem mišljenju precej za sodobnim časom.	3,85

Iz preglednice 8 je možno razbrati sledeče:

Trditev: »Ljudje na vasi so med seboj bolj povezani kot ljudje v mestih.« je dobila skupno povprečno oceno 1,63. Trditev: »Delo kmetov je težko in naporno.« je dobila skupno povprečno oceno 1,72. Omenjeni skupni povprečni oceni nam povesta, da so se anketiranci z vseh desetih TK s tema dvema trditvama zelo strinjali. Naslednje trditve: »Država bi morala finančno bolj pomagati kmetom.«, »Kmetje si dandanes težko zaslužijo svoj vsakdanji kruh.«, »Življenje na podeželju je idilično.«, »Prebivalci mest in podeželja se med seboj premalo povezujejo.« in trditev »Ugled kmetov v družbi je slab.«, so dobile skupne povprečne ocene od 2,06 do 2,94. Te povprečne ocene nam povedo, da so se anketiranci z vseh desetih TK s temi navedenimi trditvami strinjali. Tem trditvam so sledile še naslednje tri trditve: »Odnosi med generacijami v kmečki družini so patriarhalni.«, »Odnosi med spoloma v kmečki družini so neenakopravni.«, »Kmetje so v svojem mišljenju precej za sodobnim časom.«, katerih skupne povprečne ocene se gibljejo od 2,1 pa do 2,5, iz česar lahko razberemo, da se je večina anketirancev z vseh desetih TK s temi tremi trditvami niti strinjala niti ne strinjala.

5 RAZPRAVA IN SKLEPI

5.1 RAZPRAVA

Večina anketirancev (60 odstotkov) z vseh desetih TK je bilo starih do 41. leta, 29,4 odstotkov anketirancev je bilo starih med 41. in 61. letom, od 61 leta naprej je bilo starih 10,7 odstotkov anketirancev. Iz danih podatkov lahko razberemo, da se za dopust na TK odločajo dokaj mladi anketiranci.

Od vseh anketirancev je bilo 52,2 odstotkov zaposlenih, 33,6 odstotkov je bilo osnovnošolcev, dijakov ali študentov, 1,1 odstotek anketirancev pa je bil brezposeln. Iz danih rezultatov lahko razberemo, da je bila večina anketirancev zaposlenih, kar je potrdilo naša pričakovanja, saj imajo ti ponavadi največ denarja v primerjavi z drugimi statusnimi skupinami in si posledično tak dopust tudi najlažje plačajo.

Izobrazbena struktura vseh anketirancev je bila zelo raznolika. Največ anketirancev (34,8 odstotkov) je imelo končan univerzitetni program, najmanj pa je bilo anketirancev, ki so imeli opravljen magisterij oz. doktorat. Slednji rezultat je bil pričakovan, saj je tako visoko izobraženih ljudi, tudi sicer v dandanašnji družbi najmanj.

Največ, 58,7 odstotkov vseh anketirancev je bilo Slovencev, kar je razumljivo, glede na to, da se vse obravnavane TK nahajajo v Sloveniji. Takoj za Slovenci po doseženem odstotku sledijo Belgijci (7,6 odstotkov) in Nemci (6,5 odstotkov).

Največ vseh anketirancev je za izbrano TK izvedelo preko spletnih strani (27,2 odstotkov) ali od prijateljev (20,7 odstotkov), kar potrjuje naše izsledke iz literature, ki pravijo, da sta oba omenjena načina promocije resnično najbolj uspešna in da nobena TK ne sme pozabiti na njiju, če si želi dobrega obiska.

Skoraj polovica (47,8 odstotkov) vseh anketirancev je bila na izbrani TK prvič. Ostalih 52,2 odstotkov anketirancev predstavljajo anketiranci, ki so na izbrani TK bili vsaj že enkrat ali večkrat. Iz danega podatka sledi, da približno polovico gostov, ki pridejo prvič na izbrano TK, to isto TK obišejo večkrat in nekateri izmed njih postanejo njeni stalni gostje. Če velja, da so stalni gostje tisti gostje, ki so bili na izbrani TK prej že vsaj dvakrat ali večkrat, potem je bilo v našem primeru med vsemi anketiranci 22,9 odstotkov stalnih gostov.

Malo več kot polovica (53,3 odstotkov) vseh anketirancev je na TK preživelo pet ali več dni, ostalih 46,7 odstotkov anketirancev štiri ali manj dni. Med vsemi anketiranci je bilo največ tistih (30,4 odstotkov), ki so na TK preživeli 3 dni.

Najpogostejši razlog za obisk izbrane TK, ki je med vsemi navedenimi razlogi predstavljal 22,6 odstotkov, je bil umik iz mesta in sproščanje v lepotah narave. Iz tega rezultata lahko razberemo, da je bila večina anketirancev, ki so se odloči za dopust na izbrani TK, iz mesta. Že sam razlog »umik iz mesta in sproščanje v naravi« pojasnjuje, da ljudje prihajajo iz mest na podeželje v prvi vrsti, da bi se na podeželju sprostili. Slednje nakazuje, da ljudi v mestih dandanašnji hiter tempo življenja utruja, da rabijo prostor, kjer vladata tišina in

mir, kjer se bodo izognili množici ljudi in vsakdanjemu hitenju. Da je večina anketirancev, na vseh deset TK prišlo iz mesta, potrjujejo tudi odgovori na vprašanje, v kako velikem kraju sicer živijo. Malo več kot tri četrtine vseh anketirancev živi v velikem, srednje velikem ali malem mestu. Da je večina anketirancev iz mest, je bilo pričakovano, saj ljudje, ki živijo in delajo na podeželju in tudi tisti, ki živijo na podeželju, delajo pa v mestih, čutijo manjšo potrebo po svežem zraku, čisti naravi, tišini in miru, ki ga je na podeželju zagotovo v večji meri kot v mestu.

S storitvami, ki so jih nudili na TK, so bili vsi anketiranci zelo zadovoljni oz. zadovoljni. Najbolj so bili zadovoljni s prijaznostjo osebja in kakovostjo hrane, najmanj pa z možnostmi za športne dejavnosti (premajhna izbira), ki jih nudijo na TK.

Prijaznost osebja oz. njihova gostoljubnost in kakovostna hrana ter pijača so tudi stvari, ki bodo večini anketirancem še posebej ostale v lepem spominu.

Med vsemi stvarmi, ki so jih anketiranci z vseh desetih TK pogrešali v ponudbi TK in njene okolice, so bile najpogosteje navedene športne in družabne aktivnosti. V polovici primerov anketiranci niso pogrešali ničesar. Na vprašanje, kaj jih je oz. če jih je sploh kaj motilo na TK med dopustom, je velika večina vseh anketirancev odgovorila, da jih ni nič motilo. Tudi na vprašanje, ali so med svojim dopustom na TK doživeli kakšno neprijetno izkušnjo, je zopet velika večina vseh anketirancev odgovorila, da je niso doživeli.

Med vsemi anketiranci je velika večina takšnih, ki se bodo na TK zagotovo ali po vsej verjetnosti vrnil, in le malo je takšnih, ki se na TK verjetno ne bodo vrnil. Prav nihče od njih pa ni napisal/-a, da se na TK zagotovo ne bo vrnil/-a.

Vsem anketirancem se življenje na podeželju po eni strani zdi idilično. Ljudje na podeželju so med seboj bolj povezani, živijo v bolj naravnem, čistem in mirnem okolju. Po drugi strani pa menijo, da je delo kmetov težko in v družbi premalo cenjeno. Ugled kmeta v družbi v današnjem času se jim zdi slab, kmetje si s svojim delom težko zaslužijo svoj vsakdanji kruh, zaradi česar tudi pravijo, da bi jim morala država finančno bolj pomagati. Anketiranci tudi menijo, da se prebivalci mest in podeželja premalo povezujejo med seboj. Glede naslednjih trditev: »Odnosi med generacijami v kmečki družini so patriarhalni.«, »Odnosi med spoloma v kmečki družini so neenakopravni.« in »Kmetje so v svojem mišljenju precej za sodobnim časom.« pa je mnenje anketirancev ambivalentno, kar pomeni, da se z omenjenimi tremi trditvami niti strinjajo niti ne strinjajo.

5.2 SKLEPI

Vsi podatki, ki jih bom navedla v nadaljevanju zajemajo vse anketirance z vseh desetih obravnavanih TK.

- Za dopust na TK so se odločili predvsem dokaj mladi anketiranci, saj je bilo največ anketirancev starih med 31. in 41. letom.
- Največ anketirancev je bilo zaposlenih.
- Izobrazbena struktura vseh anketirancev je bila zelo raznolika. Največ pa je bilo takih, ki so končali univerzitetni program.
- Anketiranci, ki so obiskali obravnavane TK, so pripadali trinajstim različnim državam, med katerimi je bila številčno najbolj zastopana Slovenija, sledila pa ji je Belgija.
- Največ anketirancev je za izbrano TK izvedelo na spletnih strani ali od prijateljev.
- Skoraj polovica anketirancev je bila tokrat prvič na izbrani TK.
- Največ anketirancev je na izbrani TK preživel 3 dni.
- Najpogosteje so se anketiranci za obisk TK odločili, ker so se želeli umakniti iz mesta in uživati ter se sproščati v lepotah narave, ki jih na škofjeloškem ne manjka.
- S storitvami na TK so bili anketiranci zelo zadovoljni oz. zadovoljni.
- Največ anketirancev se bo TK spominjalo po gostoljubnih gostiteljih in dobri ter kakovostni hrani in pijači.
- V ponudbi TK in okolice je največ anketirancev navedlo, da pogreša več športnih in kulturnih dogodkov.
- Večino anketirancev med dopustom na izbrani TK ni ničesar motilo in v tem času tudi ni imelo nobenih drugih neprijetnih izkušenj.
- Približno tretjina anketirancev se bo na izbrano TK zagotovo še vrnila.
- Večini anketirancev se življenje na podeželju po eni strani zdi idilično, po drugi strani pa menijo, da je delo kmetov težko in v družbi premalo cenjeno (ugled kmeta v družbi je v današnjem času slab), ter da si z njim kmetje težko zaslužijo svoj vsakdanji kruh, zaradi česar tudi pravijo, da bi jim morala država finančno bolj pomagati. Anketiranci tudi menijo, da se prebivalci mest in podeželja premalo povezujejo med seboj.

6 POVZETEK

Zanimanje za turistično dejavnost na kmetiji je v zadnjem času vedno večje. Zanj se zanima vse več kmetov kot tudi turistov. Kmetje v tej dopolnilni dejavnosti vidijo možnost dodatnega zaslužka, ki pa mnogokrat ne pomaga le h krepitvi njihovega ekonomskega položaja, ampak zagotavlja tudi obstoj kmetije. Turisti – predvsem tisti, ki prihajajo iz mest, se v vedno večji meri odločajo za počitnice na TK zato, da se umaknejo iz vsakdanjega stresnega življenja v mestih, da se nadihajo svežega zraka in se odpočijejo v miru in tišini, kar jim ponuja narava ter hkrati uživajo v dobrotah slovenske kuhinje. Vedno več je turistov, ki se odločijo za dopust na TK tudi zaradi tega, da lahko vzpostavijo pristnejši odnos z ljudmi in na ta način spoznajo njihovo kulturo, navade in šege.

Na škofjeloškem imamo 16 TK, vendar nobene raziskave, ki bi razkrila, kakšne izkušnje imajo gostje z njihovo ponudbo, zaradi česar smo se odločili, da sami izvemo več o tem. V ta namen smo na širšem škofjeloškem območju izbrali deset TK, ki se nahajajo znotraj naslednjih vasi: Vinharje, Četena Ravan, Zapreval, Sv. Lenart, Jarčje Brdo, Spodnja Sorica, Davča in Crngrob. Ponudbo izbranih TK smo natančno predstavili v prilogi same diplomske naloge.

Želene podatke smo dobili s pomočjo ankete, ki smo jih tudi s pomočjo lastnikov TK razdelili med obiskovalce, prisotne vsaj eno noč v času raziskave na izbrani TK. Tako je na anketo odgovorilo 92 anketirancev.

S storitvami na izbrani TK so bili anketiranci z vseh desetih TK zelo zadovoljni oz. zadovoljni. Najbolj so bili zadovoljni s prijaznostjo osebja, kakovostjo hrane in sprejemom na TK, najmanj pa z možnostmi za družabne in športne dejavnosti, ki jih nudijo na TK in z obveščanjem o dejavnostih in dogodkih v okolici TK.

Pri vsaki posamezni TK smo izračunali tudi povprečno oceno vseh storitev, ki jih nudijo na njej. Vrednosti povprečnih ocen vseh storitev na posamezni TK so se gibale od 1,34 do 2,05, kar nam pove, da so bili vsi anketiranci določene TK na splošno z vsemi ponujenimi storitvami zelo zadovoljni oz. zadovoljni. Iz teh povprečnih ocen lahko tudi razberemo, da so bili obiskovalci (anketiranci) z vsemi storitvami, ki so jih nudili na izbrani TK, najbolj zadovoljni na TK10, najmanj pa na TK6.

Da so bili anketiranci z vseh desetih TK na splošno zelo zadovoljni oz. zadovoljni s ponudbo TK, nam potrdijo tudi odgovori na vprašanje, ali je anketirance kaj motilo med dopustom na TK oz. če so v tem času doživeli kakšno neprijetno izkušnjo. Zelo velik delež (90,3 odstotkov) vseh anketirancev je odgovorilo, da jih ni nič motilo. Še večji delež (97,8 odstotkov) anketirancev je tudi navedlo, da v času dopustovanja na izbrani TK niso doživeli nobene neprijetne izkušnje. Zadovoljstvo anketirancev s ponudbo na izbrani TK pa dodatno potrjuje tudi dejstvo, da se bo 90,2 odstotkov vseh anketirancev na izbrano TK zagotovo oz. po vsej verjetnosti še vrnilo.

Rezultati anket nam povedo, da imajo TK na škofjeloškem dobro oblikovano svojo celovito ponudbo. Nekoliko bi lahko še izboljšale svojo dodatno ponudbo – svojim gostom bi lahko ponudile še več možnosti za športne in družabne dejavnosti na sami TK in jih tudi

bolje obveščale o možnostih za športne, družabne in kulturne dogodke v svoji okolici. Čeprav so anketiranci bili zelo zadovoljni oz. zadovoljni s ponudbo TK na škofjeloškem območju, pa se morajo na TK zavedati, da bodo tudi v prihodnosti uspešni le, če bodo svojo ponudbo pravočasno znali prilagoditi potrebam in željam svojih gostov, za katere vemo, da se ves čas po malem spreminjajo. Zato je pomembno, da o potrebah in željah gostov na TK stalno zbirajo informacije in na podlagi njih preoblikujejo ter prilagajajo svojo ponudbo, ki bo posledično privlačila še več gostov.

Življenje na podeželju se večini anketirancev z vseh desetih TK po eni strani zdi idilično, po drugi strani pa menijo, da je delo kmetov težko in v družbi premalo cenjeno, ter da si z njim kmetje težko zaslužijo svoj vsakdanji kruh, zaradi česar tudi pravijo, da bi jim morala država finančno bolj pomagati.

7 VIRI

- Bajd-Frelj V. 2007. »Turistične kmetije – Gorenjska regija«. vanja.bajd-frelj@kr.kgzs.si (osebni vir, marec 2007)
- Barbič A. 1996. Kulturna identiteta slovenskega podeželja. *Anthropos*, 28, 3/4: 109 – 125
- Barbič A. 2005. Izzivi in priložnosti podeželja. Ljubljana, Fakulteta za družbene vede: 343 str.
- Deu Ž. 2001. Stavbarstvo slovenskega podeželja: značilno oblikovanje stanovanjskih hiš. Ljubljana, Kmečki glas: 157 str.
- Florjančič A. P. 1998. Geografsko-geološki opis Crngroba in okolice. V: Crngrob in okoliške vasi. Florjančič A. P (ur.), Koman D.(ur.), Podnar F. (ur.), Porenta-Aleš I. (ur.), Štukl F. (ur.). Crngrob, Društvo za ohranjanje naravne in kulturne dediščine vasi, Muzejsko društvo Škofja Loka: 133 – 140 str.
- Gostoljubnost v turizmu: (kje smo in kako naprej). 2001. Ljubljana, Turistična zveza Slovenije: 30 str.
- McGehee N.G., Kim K. 2004. Motivation for Agri – tourism entrepreneurship. *Journal of Travel Research*, 43 : 161 – 170.
- Katalog Turističnih kmetij na internetu. 2000. V gosteh na kmetiji: glasilo Združenja turističnih kmetij Slovenije, 1, 1: 14
- Korošec E. 1975. Gostje na kmetiji. Ljubljana, Kmečki glas: 110 str.
- Kosi R. 2003. Veliko zanimanje za novi katalog turističnih kmetij Slovenije za domače in tuje goste. V gosteh na kmetiji: glasilo Združenja turističnih kmetij Slovenije, 3, 1: 8 – 9
- Krašovec J. 2000. Informacijska mapa v vsaki sobi za goste. V gosteh na kmetiji: glasilo Združenja turističnih kmetij Slovenije, 1, 1: 15 – 16
- Krašovec M. 1997. Uspešna turistična kmetija. Ljubljana, Samozal.: 80 str.
- Krašovec J. 2002. Turistična dejavnost na kmetiji. V: Dopolnilne dejavnosti na kmetiji. Kulovec M. in sodelavci (ur.). Ljubljana, Kmečki glas: 86 – 96
- Lokalna turistična organizacija Blegoš
<http://www.lto-blegos.si> (15. maj 2007)
- Makarovič M. 1991. Družine z vitalnih in odmirajočih kmetij v luči nekaterih odnosov. V: Prihodnost slovenskega podeželja : prostor, prebivalci, gospodarske dejavnosti. Barbič A. (ur.). Novo mesto, Dolenjska založba: 133 – 148

Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano
<http://www.mkgp.gov.si/> (1. maj 2007)

Občina Gorenja vas- Poljane
<http://www.obcina-gvp.si/> (20. jan. 2007)

Občina Škofja Loka
<http://www.skofjaloka.si/> (20. jan. 2007)

Občina Železniki
<http://www.zelezniki.si/> (20. jan. 2007)

Občina Žiri
<http://www.ziri.si/> (20. jan. 2007)

Pajk B. 2000. Varna in sproščena igra otrok na turistični kmetiji. V gosteh na kmetiji:
glasilo Združenja turističnih kmetij Slovenije, 1, 1: 10 – 12

Planina F. 1976. Škofja Loka s poljansko in selško dolino. 3. deloma popravljena izdaja.
Škofja Loka, Muzejsko društvo : Občinska kulturna skupnost: 196 str.

Ponatisnjen katalog turističnih kmetij Slovenije. 2000. V gosteh na kmetiji: glasilo
Združenja turističnih kmetij Slovenije, 1, 1: 5

Porenta-Aleš I. 1998. Domoznanske zanimivosti krajev – Utrip vasi danes. V: Crngrob in
okoliške vasi. Florjančič A. P (ur.), Koman D.(ur.), Podnar F. (ur.), Porenta-Aleš I. (ur.),
Štukl F. (ur.). Crngrob. Društvo za ohranjanje naravne in kulturne dediščine vasi,
Muzejsko društvo Škofja Loka: str. 165 – 192

Pravilnik o merilih in načinu kategorizacije nastanitvenih obratov in marin. Ur.l. RS št.
92-3971/06

Pravilnik o merilih za določitev obratovalnega časa gostinskih obratov in kmetij, na katerih
se opravlja gostinska dejavnost. Ur.l. RS št. 30 - 1234/06

Pravilnik o minimalnih tehničnih pogojih in o minimalnem obsegu storitev za opravljanje
gostinske dejavnosti. Ur.l. RS št. 114 - 4720/04

Pravilnik o usposobljenosti za opravljanje dopolnilnih dejavnosti na kmetiji. Ur.l. RS št.
105 – 4497/06

Prezelj P. 2006. »Davča – kraj prijaznih ljudi«. Davča, turistična kmetija : Pr' Šoštarju
(osebni vir – promocijski material, november 2006)

Slovenska turistična organizacija
<http://www.slovenia.info> (12. feb. 2007)

Statistični urad Republike Slovenije
<http://www.stat.si/> (15. maj 2007)

Tremel B. 2000. Dobre izkušnje z internetom na naši turistični kmetiji. V gosteh na kmetiji: glasilo Združenja turističnih kmetij Slovenije, 1, 1: 13 – 14

Uredba o vrsti, obsegu in pogojih za opravljanje dopolnilne dejavnosti na kmetiji. Ur.l. RS št. 61 - 2665/05

Verbič D. 1999. Slovensko Podeželje: katalog turističnih kmetij. Ljubljana, Delo: 200 str.

Zakon o gostinstvu. Ur.l. RS št. 4 - 97/06

Zakon o kmetijstvu. Ur.l. RS št. 51- 2181/06

Đudić L. 2007. »Kratka predstavitev Združenja turističnih kmetij Slovenije«. ztk@siol.net (osebni vir, marec 2007)

ZAHVALA

Iskreno se zahvaljujem mentorici doc. dr. Majdi Černič Istenič za ves naklonjeni čas, vso pomoč, napotke in strokovne nasvete pri pisanju diplomskega dela.

Iskreno se zahvaljujem tudi doc. dr. Andreju Udovču in prof. dr. Ivanu Kreftu za pregled in strokovne nasvete pri izdelavi diplomskega dela.

Zahvaljujem se tudi vsem lastnikom turističnih kmetiji, ki so me sprejeli in mi omogočili izvedbo ankete z njihovimi gosti.

Moja zahvala velja tudi staršem in sestrama, ki so mi v študijskih letih stali ob strani in mi vsestransko pomagali.

Zahvalila pa bi se rada še vsem ostalim, ki so mi kakorkoli pomagali pri nastajanju diplomskega dela.

PRILOGE

PRILOGA A

OPIS PONUDBE OBRAVNAVANIH TURISTIČNIH KMETIJ

TK1

- Velikost kmetije: 30 ha.
- Lega TK: na podeželju, na nadmorski višini (n.m.v.) 450 m.
- Vrsta TK: izletniška in stacionarna TK.
- Kategorija TK: 4 jabolka.
- Čas sprejema gostov na TK: 1. 1.-31. 12. (vse leto)
- Jeziki, ki jih govorijo na TK: slovenski, angleški, nemški, italijanski in hrvaški.
- Dostop do TK: z avtomobilom in avtobusom.
- Osnovna ponudba TK: ponudba sob (8/2, 2/3, ena soba je namenjena invalidom, in je opremljena za njihove potrebe), ponudba apartmajev (1/5), klima (v vseh prostorih za goste), možnost spanja na senu, oskrba (zajtrk, pol penzion), gostinska ponudba (domače slovenske jedi, regionalne specialitete, vegetarijanska in dietna hrana), dvigalo, jedilnica (60 sedežev), parkirišče za avtomobile, prostor za piknik, otroško igrišče.
- Dodatna ponudba TK: aktivnosti na TK (pohodništvo, kolesarjenje, igranje na otroškem igrišču, tek na smučeh, smučanje ob manjši smučarski vlečnici, ki jo sami postavijo blizu TK, možnost sodelovanja pri kmečkih opravilih), aktivnosti v okolici TK (tenis, konjenišvo, kopanje v reki/jezeru, kopanje v pokritem in odprtem bazenu, savna, ribolov, drsanje, smučanje), dodatne storitve (transfer do avtobusa, železniške postaje ali letališča) (Slovenska ..., 2007).

TK2

- Velikost kmetije: 45 ha.
- Lega TK: na podeželju, v gorskem svetu, v bližini smučišča, na n.m.v. 630 m.
- Vrsta TK: izletniška in stacionarna TK.
- Kategorija TK: 4 jabolka.
- Čas sprejema gostov na TK: 1. 1.-31. 12. (vse leto)
- Jeziki, ki ga govorijo na TK: slovenski, angleški, nemški in hrvaški.
- Hišne živali so dovoljene.
- Dostop do TK: z avtomobilom in avtobusom.
- Osnovna ponudba TK: ponudba sob (1/1, 2/2, 3/3, 2/4), oskrba (zajtrk, pol in polni penzion), gostinska ponudba (regionalne specialitete, vegetarijanska in dietna hrana), jedilnica (50 sedežev), možnost uporabe pralnega stroja, parkirišče za avtomobile, prostor za piknik, otroško igrišče.
- Dodatna ponudba TK: aktivnosti na TK (pohodništvo, kolesarjenje, igranje na otroškem igrišču, namizni tenis, tenis, jahanje, šola v naravi za učence osnovnih šol in počitnice za otroke, brez prisotnosti njihovih staršev), aktivnosti v okolici TK (nabiranje gozdnih sadežev in zdravnih zelišč, tenis, kopanje v reki/jezeru, kopanje v pokritem bazenu, savna, ribolov, lov, padalstvo, zmajarstvo, tek na smučeh,

smučanje), dodatne storitve (transfer do železniške postaje, letališča ali do smučišča Stari vrh) (Slovenska ..., 2007).

TK3

- Velikost kmetije: 33 ha.
- Lega TK: na podeželju, v bližini smučišča, na n.m.v. 700 m.
- Vrsta TK: stacionarna TK.
- Kategorija TK: 3 jabolka.
- Čas sprejema gostov na TK: 15. 12.-31. 10.
- Jeziki, ki jih govorijo na TK: slovenski, angleški, nemški in hrvaški.
- Hišne živali so dovoljene.
- Dostop do TK: z avtomobilom in avtobusom.
- Osnovna ponudba TK: ponudba apartmajev (1/2, 1/3, 2/4), oskrba (zajtrk, pol penzion), gostinska ponudba (regionalne specialitete, oskrba z na kmetiji pridelano naravno hrano: mesom in mesnimi izdelki, zelenjavo, mlekom, marmelado, trjakom), parkirišče za avtomobile, prostor za piknik, otroško igrišče.
- Dodatna ponudba TK: aktivnosti na TK (pohodništvo, kolesarjenje, igranje na otroškem igrišču, tenis), aktivnosti v okolici TK (nabiranje borovnic, malin, kostanja in gob v okoliških gozdovih ter zdravilnih zelišč na bližnjem travniku, kolesarjenje, tenis, kopanje v reki/jezeru, kopanje v pokritem bazenu, savna, ribolov, lov, padalstvo, zmajarstvo, tek na smučeh, smučanje), dodatne storitve (transfer do železniške postaje ali letališča) (Slovenska ..., 2007).

TK4

- Velikost kmetije: 50 ha.
- Lega TK: na podeželju, v gorskem predelu, v bližini smučišča, na n.m.v. 860 m.
- Vrsta TK: izletniška in stacionarna TK.
- Kategorija TK: 3 jabolka.
- Čas sprejema gostov na TK: 1. 1.-31. 12. (vse leto)
- Jeziki, ki jih govorijo na TK: slovenski, angleški in hrvaški.
- Hišne živali so dovoljene.
- Dostop do TK: z avtomobilom in avtobusom.
- Osnovna ponudba TK: ponudba sob (3/2, 2/3, 1/4), ponudba apartmajev (2/4, 1/6+2), seminarski prostor, oskrba (zajtrk, pol penzion), gostinska ponudba (domače jedi, regionalne specialitete), možnost uporabe pralnega stroja, parkirišče za avtomobile, prostor za piknik, otroško igrišče.
- Dodatna ponudba TK: aktivnosti na TK (pohodništvo, kolesarjenje, namizni tenis, jahanje, igranje na otroškem igrišču, tenis, zunanji ogrevan bazen, jadralno padalstvo, zmajarstvo, tek na smučeh, smučanje), aktivnosti v okolici TK (tenis, kopanje v reki/jezeru, kopanje v pokritem bazenu, lov, ribolov), dodatne storitve (transfer do železniške postaje ali letališča, možnost izposoje sani ter opreme za tenis in smučanje) (Slovenska ..., 2007).

TK5

- Velikost kmetije: 22 ha.
- Lega TK: na podeželju, v bližini smučišča, na n.m.v. 900 m.
- Vrsta TK: izletniška in stacionarna TK.
- Kategorija TK: 3 jabolka.
- Čas sprejema gostov na TK: 1. 1.-31. 12. (vse leto)
- Jeziki, ki jih govorijo na TK: slovenski, angleški, nemški in hrvaški.
- Dostop do TK: z avtomobilom in avtobusom.
- Osnovna ponudba TK: ponudba sob (3/2, 2/4), ponudba apartmajev (1/4), oskrba (zajtrk, pol penzion), gostinska ponudba (regionalne specialitete), jedilnica (30 sedežev), parkirišče za avtomobile, otroško igrišče.
- Dodatna ponudba TK: aktivnosti na TK (pohodništvo, kolesarjenje, igranje na otroškem igrišču, namizni tenis, tenis), aktivnosti v okolici TK (možnost nabiranja borovnic, malin, gob in zdravilnih zelišč, jahanje, kopanje v reki/jezeru, kopanje v pokritem bazenu, ribolov, lov, padalstvo, smučanje in tek na smučeh), dodatne storitve (transfer do avtobusa, železniške postaje ali letališča, možnost izposoje loparjev za tenis in koles za kolesarjenje) (Slovenska ..., 2007).

TK6

- Velikost kmetije: 28 ha.
- Lega TK: na podeželju, v gorskem predelu, na n.m.v. 900 m, v bližini smučišča.
- Vrsta TK: izletniška in stacionarna TK.
- Kategorija TK: 3 jabolka.
- Čas sprejema gostov na TK: 1. 1.-31. 12. (vse leto)
- Jeziki, ki jih govorijo na TK: slovenski, angleški, nemški in hrvaški.
- Hišne živali so dovoljene.
- Dostop do TK: z avtomobilom in avtobusom.
- Osnovna ponudba TK: ponudba sob (2/2, 2/4), oskrba (zajtrk, pol penzion), gostinska ponudba (regionalne specialitete, oskrba z mesom in mesnimi izdelki, zelenjavo, mlekom in mlečnimi izdelki, domačim hruškovim sokom in žganjem), možnost uporabe pralnega stroja, jedilnica (30 sedežev), parkirišče za avtomobile, otroško igrišče.
- Dodatna ponudba TK: aktivnosti na TK (pohodništvo, igranje na otroškem igrišču, tenis in namizni tenis), aktivnosti v okolici TK (kolesarjenje, tenis, konjenišvo, kopanje v pokritem in odprtem bazenu, savna, smučanje in tek na smučeh), dodatne storitve (transfer do letališča) (Slovenska ..., 2007).

TK7

- Velikost kmetije: 13 ha.
- Lega TK: na podeželju, v gorskem predelu, na n.m.v. 900 m, v bližini smučišča.
- Vrsta TK: izletniška in stacionarna TK.
- Kategorija TK: 3 jabolka.
- Čas sprejema gostov na TK: 1. 1.-31. 12. (vse leto)
- Jeziki, ki jih govorijo na TK: slovenski, angleški, nemški in hrvaški.
- Dostop do TK: z avtomobilom in avtobusom.

- Osnovna ponudba TK: ponudba sob (2/2, 3/3 sobe), ponudba apartmajev (1/5), seminarski prostor, oskrba (zajtrk, pol in polni penzion), gostinska ponudba (regionalne specialitete, vegetarijanska hrana), jedilnica (20 sedežev), parkirišče za avtomobile, prostor za piknik, otroško igrišče.
- Dodatna ponudba TK: aktivnosti na TK (jahanje, tenis, namizni tenis), aktivnosti v okolici TK (nabiranje zdravilnih zelišč, pohodništvo, kolesarjenje, tenis, kopanje v reki/jezeru, kopanje v pokritem in odprtem bazenu, savna, padalstvo, smučanje in tek na smučeh), dodatne storitve: transfer do železniške postaje ali letališča (Slovenska ..., 2007).

TK8

- Velikost kmetije: 47 ha.
- Lega TK: na podeželju, na n.m.v. 650 m.
- Vrsta TK: izletniška in stacionarna TK.
- Kategorija TK: 3 jabolka.
- Čas sprejema gostov na TK: 1. 1.- 31. 12. (vse leto)
- Jeziki, ki jih govorijo na TK: slovenski, angleški, nemški in hrvaški.
- Dostop do TK: z avtomobilom in avtobusom.
- Osnovna ponudba TK: ponudba sob (1/1, 1/2, 2/3, 1/6), oskrba (zajtrk, pol penzion), gostinska ponudba (regionalne specialitete), jedilnica (60 sedežev), parkirišče za avtomobile, otroško igrišče.
- Dodatna ponudba TK: aktivnosti na TK (pohodništvo, igranje na otroškem igrišču), aktivnosti v okolici TK (tenis, kolesarjenje, balinanje, konjenišvo, kopanje v reki/jezeru, ribolov, lov, smučanje in tek na smučeh), dodatne storitve (transfer do železniške postaje) (Slovenska ..., 2007).

TK9

- Lega TK: na podeželju, v gorskem predelu, na n.m.v. 1000 m, v bližini smučišča.
- Vrsta TK: izletniška in stacionarna TK.
- Kategorija TK: 4 jabolka.
- Čas sprejema gostov na TK: 1. 1.- 31. 12. (vse leto)
- Jeziki, ki jih govorijo na TK: slovenski in angleški.
- Dostop do TK: z avtomobilom.
- Osnovna ponudba TK: ponudba sob (2/1, 9/2), oskrba (zajtrk, pol penzion), gostinska ponudba (regionalne specialitete), jedilnica (60 sedežev), razstavljen stara kmečka orodja v kmečki izbi, dnevni prostor s televizijo, prostor za seminarje, parkirišče za avtomobile, prostor za piknik.
- Dodatna ponudba TK: aktivnosti na TK (pohodništvo, pomoč pri kmečkih opravilih), aktivnosti v okolici TK (kolesarjenje, pohodništvo, smučanje in tek na smučeh) (Slovenska ..., 2007).

TK10

- Lega TK: na podeželju, v bližini smučišča, na n.m.v. 816m.
- Vrsta TK: stacionarna TK.

- Kategorija TK: 2 jabolka.
- Čas v sprejema gostov na TK: 1. 1.- 31. 12. (vse leto)
- Jeziki, ki jih govorijo na TK: slovenski in angleški jezik.
- Dostop do TK: z avtomobilom in avtobusom.
- Osnovna ponudba TK: ponudba sob (2 sobi s petimi ležišči), ponudba apartmajev (1/4), oskrba (zajtrk, pol in polni penzion), gostinska ponudba (domače jedi), jedilnica (15 sedežev)- (), parkirišče za avtomobile.
- Dodatna ponudba TK: aktivnosti v okolici TK (pohodništvo, kolesarjenje, smučanje, tek na smučeh, padalstvo, likovne in glasbene delavnice (Lokalna ... (2007), Slovenska ... (2007), Verbič (1999)).

PRILOGA B

ANKETNI VPRAŠALNIK

Spoštovani!

Sem Nataša Košič, študentka Agronomije na Biotehniški fakulteti Univerze v Ljubljani in pripravljam diplomsko nalogo o turističnih kmetijah na širšem škofjeloškem območju s pomočjo ankete.

Njen namen je ugotoviti zadovoljstvo gostov s ponudbo na izbrani turistični kmetiji. Prosim Vas, da vaše vtise izrazite s pomočjo dane ankete.

Anketa je anonimna. Prosim Vas, da izpolnjeno anketo v zalepljeni priloženi ovojnici oddate vašemu gostitelju/gostiteljici.

Odgovore, ki vam ustrezajo, obkrožite oz. vpišite ustrezen podatek. Pri nekaterih vprašanjih je možnih več odgovorov.

1. Kako ste zvedeli za turistično kmetijo, na kateri preživljate dopust?

1. Od prijateljev.	8. Iz radijskih in televizijskih prispevkov.
2. Iz Kataloga turističnih kmetij.	9. Iz reklam na panojih (oglasnih deskah).
3. Iz kataloga Prijazno podeželje.	10. Iz turističnih vodnikov.
4. Iz katalogov v tujih jezikih.	11. Od turističnih agencij, turističnih društev oz. od drugih turističnih organizacij.
5. Na spletnih straneh.	
6. Iz člankov v revijah in časopisih.	
7. Na sejmskih in drugih predstavitev.	12. Drugo, kaj?: _____.

2. Kolikokrat ste že preživljali dopust na tej turistični kmetiji?

_____krat.

3. Koliko dni boste (ste) tokrat preživeli na tej turistični kmetiji?

_____dni.

4. Zakaj ste se odločili za dopust na tej turistični kmetiji? (Tukaj lahko obkrožite več odgovorov.)

1. Zaradi lepe okolice.
2. Hotel/-a sem se umakniti iz mestnega vrveža in se spočiti ter uživati v lepotah narave, ki obdaja turistično kmetijo.
3. Zaradi dobre in kakovostne hrane, ki jo nudijo na kmetiji.
4. Zaradi dobre in kakovostne pijače, ki jo nudijo na kmetiji.
5. Ker sem hotel/-a doživeti kmečko vzdušje.
6. Ker kmetija oz. njena okolica nudi veliko možnosti za razne športne aktivnosti, kulturna dogajanja ter druge zanimivosti in znamenitosti.
7. Ker sem hotel/-a spoznati nekaj novega.
8. Ker so mi to turistično kmetijo priporočili prijatelji oz. znanci.
9. Drugo, kaj? _____.

5. Prosim, da na lestvici od 1 do 5 ocenite storitve na tej turistični kmetiji.

	Zelo dobro	Dobro	Niti dobro niti slabo	Slabo	Zelo slabo
A) Informacijo o turistični kmetiji	1	2	3	4	5
B) Lokacijo turistične kmetije	1	2	3	4	5
C) Dostop do kmetije (pot, ki vodi do same kmetije)	1	2	3	4	5
D) Sprejem na kmetiji	1	2	3	4	5
E) Prijaznost osebja	1	2	3	4	5
F) Kakovost hrane	1	2	3	4	5
G) Kakovost pijač	1	2	3	4	5
H) Urejenost in opremljenost sob oz. apartmajev	1	2	3	4	5
I) Urejenost in opremljenost skupnih prostorov	1	2	3	4	5
J) Čistočo na kmetiji	1	2	3	4	5
K) Urejenost okolice kmetije, vasi	1	2	3	4	5
L) Možnosti za športne dejavnosti na kmetiji	1	2	3	4	5
M) Možnosti za družabne dejavnosti na kmetiji	1	2	3	4	5
N) Obveščanje o dejavnostih in dogodkih v okolici kmetije	1	2	3	4	5
O) Možnost sodelovanja pri kmečkih opravilih	1	2	3	4	5
P) Ceno storitev	1	2	3	4	5
R) Parkirišča na kmetiji	1	2	3	4	5
S) Obratovalni čas na kmetiji	1	2	3	4	5
Š) Možnost sporazumevanja v tujih jezikih	1	2	3	4	5
T) Prijaznost sovaščanov	1	2	3	4	5

6. Ali morda pogrešate katere stvari oz. bi jih pričakovali v ponudbi same kmetije in širše okolice?

---

7. Koliko oseb iz vaše družine je vključno z vami tu na dopustu?

a) _____ .

Od tega otrok

b) do 7 let starosti: _____ .

c) 7-15 let: _____ .

8. Se boste na to kmetijo še kdaj vrnili na dopust?

1. Vsekakor, da.   2. Verjetno, da.   3. Verjetno, ne.   4. Nikakor, ne.

9. Katera izkušnja oz. kaj vam je posebej ostalo v lepem spominu, v času dopustovanja na kmetiji?

---

10. Ali vas je kaj motilo v času dopusta na tej kmetiji?

1. Ne.   2. Da. Kaj je to bilo? _____
_____

11. Ste v času dopustovanja doživeli kakšno neprijetno izkušnjo?

1. Ne.   2. Da. Katero? _____
_____

12. Prosim Vas, da na lestvici od 1 do 5 označite vaše strinjanje ali ne strinjanje z naslednjimi trditvami.

	Zelo se strinjam	Se strinjam	Se niti strinjam niti ne strinjam	Se ne strinjam	Zelo se ne strinjam
A) Življenje na podeželju je idilično.	1	2	3	4	5
B) Ljudje na vasi so med seboj bolj povezani kot ljudje v mestih.	1	2	3	4	5
C) Delo, ki ga opravljajo kmetje, je težko in naporno.	1	2	3	4	5
D) Kmetje si dandanes težko zaslužijo svoj vsakdanji kruh.	1	2	3	4	5
E) Država bi morala finančno bolj pomagati kmetom.	1	2	3	4	5
F) Ugled kmetov v družbi je slab.	1	2	3	4	5
G) Kmetje so v svojem mišljenju precej za sodobnim časom.	1	2	3	4	5
H) Odnosi med spoloma v kmečki družini so neenakopravni.	1	2	3	4	5
I) Odnosi med generacijami v kmečki družini so patriarhalni.	1	2	3	4	5
J) Prebivalci mest in podeželja se premalo med seboj povezujejo.	1	2	3	4	5

PODATKI O ANKETIRANCU :

13. Katerega spola ste?

1. Ženska 2. Moški

14. Koliko ste stari ?

1. Do 20 3. 31-40 5. 51-60 7. Nad 70
2. 21-30 4. 41-50 6. 61-70

15. Kakšen je vaš status?

1. Dijak/-inja 4. Zaposlen/-a 6. Upokojenec/-ka
2. Študent/-ka 5. Brezposeln/-a

16. Katero najvišjo stopnjo izobrazbe ste dosegli?

1. Osnovna šola 4. Visoko šolo 6. Magisterij/Doktorat
2. Srednja šola 5. Univerzitetni
3. Višja šola program

17. Vaše državljanstvo: _____

18. Kje živite?

1. Na vasi 3. V srednje velikem mestu
2. V manjšem mestu 4. V velikem mestu

Najlepša hvala za vaše sodelovanje!